

Självrapporterad utsatthet för hatbrott

Analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen, Politikernas trygghetsundersökning och Skolundersökningen om brott

Innehåll

Sammanfattning	4
Nationella trygghetsundersökningen (NTU).....	4
Politikernas trygghetsundersökning (PTU)	5
Skolundersökningen om brott (SUB).....	6
Utsatthet för olika hatbrottsmotiv	6
Inledning.....	7
Syfte och frågeställningar	8
Metod.....	10
Nationella trygghetsundersökningen (NTU).....	10
Politikernas trygghetsundersökning (PTU)	12
Skolundersökningen om brott (SUB).....	13
Utsatthet för olika hatbrottsmotiv	15
Kategorisering av bakgrundsinformation	15
Begränsningar med metoden.....	17
Redovisningsenheter.....	19
Resultat från Nationella trygghetsundersökningen (NTU).....	20
Utsatthet för hatbrott	20
Utsatthet för olika hatbrottsmotiv	21
Utsatthet för hatbrott i olika grupper.....	21
Utsatthet för hatbrott utifrån brottstyp.....	25
Resultat från Politikernas trygghetsundersökning (PTU)	31
Utsatthet för hatbrott	31
Utsatthet för olika hatbrottsmotiv	32
Utsatthet för hatbrott i olika grupper.....	32
Utsatthet för hatbrott över tid	39
Resultat från Skolundersökningen om brott (SUB)	43
Utsatthet för hatbrott	43
Utsatthet för olika hatbrottsmotiv	45
Utsatthet för hatbrott i olika grupper.....	45
Utsatthet för hatbrott över tid	48
Avslutande reflektioner.....	52
Referenser	54
Bilagor	56
Bilaga 1. Tabeller för NTU, PTU och SUB	56

ISSN 1100-6676
urn:nbn:se:bra-935
© Brottsförebyggande rådet 2020

Författare: Anna Frenzel
Vetenskaplig granskare: Sven-Åke Lindgren, professor emeritus vid Göteborgs universitet
Omslagsillustration: Lotta Sjöberg
Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se
Denna rapport kan laddas ner från Brås webbplats <http://www.bra.se>

Sammanfattning

Hatbrott utgörs av brott där motivet kan kopplas till rädsla, fientlighet eller hat gentemot en viss nationalitet, etnicitet, hudfärg, religion, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Hatbrott kan riktas mot enskilda individer, men även mot föreningar, institutioner eller representanter¹. Hatbrott är således ett samlingsbegrepp och kan utgöras av olika typer av brott, eftersom det är gärningspersonens motiv till brottet som är centralt (Brå 2019a).

Syftet med denna rapport är att fördjupa kunskapen om självrapporterad utsatthet för hatbrott, genom att redovisa tidigare opublicerade uppgifter från undersökningarna *Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2019*, som studerar utsatthet bland enskilda personer i befolkningen i åldern 16–84 år under 2018, *Politikernas trygghetsundersökning (PTU)*, som studerar utsatthet bland förtroendevalda i kommunfullmäktige, regionfullmäktige samt riksdagen under 2012, 2014, 2016 och 2018, samt *Skolundersökningen om brott (SUB)*, som studerar utsatthet för brott bland elever i årskurs 9 i Sverige under 2015, 2017 och 2019.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU)

I underlaget från NTU beskrivs andelen personer som uppgivit ett hatbrottsmotiv bland dem som utsatts för någon av brottstyperna misshandel, hot, sexualbrott, personrån, trakasserier och/eller nätkränkning. Det är inte möjligt att beskriva andelen utsatta personer i hela befolkningen, och resultaten från NTU gällande utsatthet för hatbrott kan därför inte jämföras med resultaten från PTU och SUB, som beskriver utsattheten i respektive undersökningspopulation som helhet (samtliga förtroendevalda respektive elever i årskurs 9).

Bland de personer som i NTU 2019 uppgav att de blivit utsatta för något av

---

¹ Exempelvis en representant för en förening som arbetar med integration.

ovan nämnda brott var det totalt 22 procent av männen och 18 procent av kvinnorna som angav att det fanns ett hatbrottsmotiv. Det vanligaste motivet för brotten hade att göra med de utsattas hudfärg, nationalitet eller etniska bakgrund (14 procent), deras religionstillhörighet eller deras sexuella läggning (6 procent vardera).

Bland utsatta för misshandel är det en större andel män som uppger att motivet var deras hudfärg, nationalitet eller etniska bakgrund, medan det är en större andel kvinnor än män som uppger motivet religionstillhörighet.

Bland männen som rapporterat att de blivit utsatta för brott är andelen som uppger att det rörde sig om ett hatbrottsmotiv störst i åldersgruppen 25–44 år (26 procent av de utsatta). Bland kvinnorna återfinns den största andelen i åldersgruppen 65–84 år (21 procent). Resultaten visar också att bland de utsatta är förekomsten av hatbrottsmotiv vanligast bland svenskfödda personer med minst en utrikesfödd förälder (28 procent). Det är minst vanligt att de utsatta är svenskfödda med två svenskfödda föräldrar (16 procent).

Störst andel utsatta personer som uppger hatbrottsmotiv återfinns i polisregion Öst (23 procent av de utsatta), medan andelen utsatta är minst i polisregion Nord (16 procent).

I denna fördjupningsstudie är det inte möjligt att utifrån NTU studera utsatthet för hatbrott över tid, eftersom det i NTU 2019 infördes en ny metod för uppföljningsfrågor (inklusive frågor om utsatthet för hatbrott), efter att en större metod- och urvalsförändring också genomförts.

Politikernas trygghetsundersökning (PTU)

I Politikernas trygghetsundersökning uppgav 8 procent av de förtroendevalda kvinnorna och 7 procent av de förtroendevalda männen att de hade utsatts för hatbrott under valåret 2018. Under valåret 2014 var andelen ungefär densamma. Under de mellanliggande åren 2012 och 2016 var utsattheten lägre. Samma mönster över tid framkommer för både kvinnliga och manliga förtroendevalda. Skillnaden mellan könen har ökat något över tid, men trenderna är snarlika.

I likhet med resultaten i NTU är det vanligaste hatbrottsmotivet kopplat till hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund (7 procent), och därefter religionstillhörighet (3,5 procent).

Utsatthet för hatbrott är vanligare bland yngre förtroendevalda än bland de äldre. Andelen utsatta är störst bland dem som är 29 år eller yngre (15 procent) och minst bland dem som är 70 år eller äldre (2,5 procent). Andelen förtroendevalda som uppger att de utsatts för hatbrott 2018 är störst bland personer som är utrikesfödda (14 procent), och minst bland

svenskfödda personer vars båda föräldrar också är svenskfödda (7 procent).

Under valåret 2018 var andelen förtroendevalda som utsatts för hatbrott störst i riksdagen (12 procent), följt av regionfullmäktige (10 procent). Andelen utsatta var minst i kommunfullmäktige (8 procent). År 2018 var andelen utsatta störst inom Miljöpartiet (12 procent) och minst inom Moderaterna (3,2 procent). Vid en jämförelse mellan polisregionerna var andelen utsatta förtroendevalda störst i polisregion Stockholm (10 procent), och minst i polisregion Öst (6 procent).

Skolundersökningen om brott (SUB)

År 2019 uppgav 10 procent av eleverna i årskurs 9 att de utsatts för något hatbrott, vilket var en minskning från 2017 (11 procent) men en ökning från 2015 (8 procent). Andelen utsatta 2019 var lika stor bland tjejer som bland killar. Även 2015 och 2017 var andelen ungefär lika stor bland tjejer som bland killar.

I Skolundersökningen om brott, liksom i NTU och PTU, är det vanligaste hatbrottsmotivet hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund. Det är en större andel killar än tjejer som uppger att de utsatts för hatbrott med detta motiv. Samtidigt är det en något större andel tjejer än killar som uppger att de utsatts för övriga typer av hatbrott. För samtliga hatbrottsmotiv är det ungefär lika vanligt att utsattheten skett en gång som att den skett upprepade gånger.

Andelen som uppger att de utsatts för hatbrott är störst bland elever som är utrikesfödda (22 procent), och minst bland elever som är svenskfödda och vars båda föräldrar också är svenskfödda (6 procent).

Utsatthet för olika hatbrottsmotiv

I samtliga tre undersökningar är det vanligt att de utsatta uppger att det förekommit mer än ett enda hatbrottsmotiv. Vanligast är en kombination av dels hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, dels religionstillhörighet. I NTU 2019 uppgav ungefär var fjärde utsatt person (24 procent) att det förekommit flera motiv vid händelsen. I PTU 2019 uppgav drygt hälften (52 procent) av de förtroendevalda som utsatts för hatbrott att det förekommit mer än ett motiv. I SUB 2019 uppgav ungefär en tredjedel (35 procent) av de utsatta eleverna i årskurs 9 detta.

Inledning

Hatbrott utgörs av brott där motivet kan kopplas till rädsla, fientlighet eller hat gentemot en viss nationalitet, etnicitet, hudfärg, religion, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Hatbrott kan riktas mot enskilda individer, men även mot föreningar, institutioner eller personer som uppfattas som representanter² för den grupp som missaktas. Hatbrott är således ett samlingsbegrepp och kan utgöras av olika typer av brott, eftersom det är gärningspersonens motiv till brottet som är centralt (Brå 2019a).

Hatbrott är inte ett självständigt brott i Sverige och har därmed inte en specifik brottskod. Det finns tre lagrum som definierar hatbrott i den svenska lagstiftningen: hets mot folkgrupp, olaga diskriminering och straffskärpningsregeln. Hets mot folkgrupp och olaga diskriminering är specifika brottstyper, medan straffskärpningsregeln innebär att hatbrottsmotiv ska beaktas vid bedömningen av straffvärdet för ett brott.³ Ett brott som begåtts med hatbrottsmotiv kan alltså leda till ett hårdare straff än om samma brott begåtts utan hatbrottsmotiv. Utöver detta är hatbrottsmotivet beskrivet i brottet ärekränkning, genom att i de fall som förolämpningen anspelar på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet kan åklagaren ange brottet till åtal.⁴

Hatbrott innebär i grunden ett angrepp mot mänskliga rättigheter och en bristande respekt för människors lika värde. Att studera hatbrott och presentera statistik på området är därför viktigt, och Brottsförebyggande rådet (Brå) har publicerat sådan statistik sedan 2006⁵, baserad på

---

² Exempelvis en representant för en förening som arbetar med integration.

³ Brb 16 kap. 8 § (hets mot folkgrupp), Brb 16 kap. 9 § (olaga diskriminering) och Brb 29 kap. 2 § 7 p. (straffskärpningsregeln).

⁴ I vanliga fall är det målsägaren som anger brottet till åtal. BrB 5 kap. 5 § 3 p.

⁵ Statistiken producerades årligen mellan 2006 och 2016, och har därefter publicerats vartannat år. Den senaste rapporten publicerades i oktober 2019 (se Brå 2019a).

polisanmälda brott där hatbrottsmotiv har kunnat identifieras. Statistiken över anmälda brott med identifierat hatbrottsmotiv är dock ingen lämplig källa att använda sig av för att studera utsattheten för hatbrott i befolkningen, eftersom de flesta brott aldrig kommer till polisens kännedom, och eftersom eventuella hatbrottsmotiv inte alltid framkommer redan i en polisanmälan (Brå 2019a).

Brå fick genom regleringsbrevet för 2020 i uppdrag att genomföra en eller flera studier som ska fördjupa kunskapen om hatbrottslighetens omfattning och karaktär, utsatta individers och grupperns behov eller rättsväsendets hantering av hatbrott, och som därmed ska komplettera statistiken över polisanmälda hatbrott (Regeringen 2019).

För att möta det identifierade behovet av fördjupad kunskap om hatbrottens omfattning och karaktär, har Brå valt att sammanställa en andra fördjupningsstudie om självrapporterad utsatthet för hatbrott. En första sådan fördjupningsstudie publicerades 2018 och baserades på data från NTU för åren 2005–2016 (Brå 2018). Eftersom NTU sedan dess genomgått en större metod- och urvalsförändring, finns det endast data för 2018 att använda i föreliggande fördjupningsstudie.

Redovisningen i denna fördjupningsstudie baseras på statistik från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2019, Politikernas trygghetsundersökning (PTU) 2013–2019 och Skolundersökningen om brott (SUB) 2015–2019, och innefattar där så är möjligt en beskrivning av utvecklingen över tid för olika grupper i befolkningen. Rapporten har huvudsakligen en beskrivande karaktär, och innehåller endast begränsade analyser av bakomliggande faktorer som orsakat eller bidragit till utsattheten för hatbrott.

För att möta det identifierade behovet av fördjupad kunskap om rättsväsendets hantering av hatbrott, publiceras en fördjupningsstudie om handlagda hatbrott i februari 2021.

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna rapport är att fördjupa kunskapen om hatbrott utifrån självrapporterad utsatthet. Detta görs genom analyser av utsatthet för hatbrott med olika typer av motiv, utifrån Nationella trygghetsundersökningen 2019 (som studerar utsatthet i befolkningen), Politikernas trygghetsundersökning 2013–2019 (som studerar utsatthet bland förtroendevalda i Sverige) samt Skolundersökningen om brott 2015–2019 (som studerar utsatthet bland elever i årskurs 9 i Sverige).

Rapporten belyser följande frågeställningar:

- Hur ser omfattning och karaktär ut vad gäller utsatthet för hatbrott,

både generellt och utifrån olika typer av brott, bland brottsutsatta i befolkningen?

- Hur ser omfattning och karaktär ut vad gäller utsatthet för hatbrott bland förtroendevalda respektive bland elever i årskurs 9?
- Hur ser utsatthet för hatbrott ut i olika grupper?
- Finns det några regionala skillnader i utsatthet för hatbrott, bland brottsutsatta i befolkningen generellt respektive bland förtroendevalda?
- Hur ser utvecklingen ut över tid, av utsatthet för hatbrott bland förtroendevalda i Sverige, respektive bland elever i årskurs 9?

Metod

Resultaten i denna rapport bygger på tidigare opublicerade uppgifter från Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Politikernas trygghetsundersökning (PTU) samt Skolundersökningen om brott (SUB). Nedan redogörs kortfattat för metoden för respektive undersökning. För en mer utförlig beskrivning av NTU, se rapporten *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2019: en teknisk beskrivning och kvalitetsbedömning* (Brå 2020a). För en mer utförlig beskrivning av PTU och SUB, se respektive årsrapport med tillhörande teknisk rapport.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU)

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) har genomförts årligen sedan 2006, och beskriver den svenska befolkningens självrapporterade utsatthet för brott och upplevda otrygghet samt dess förtroende för, och erfarenheter av kontakter med, rättsväsendet. Undersökningen baseras på ett stratifierat obundet slumpmässigt urval på lokalpolisområde och ålder om 200 000 personer i åldern 16–84 år, som får medverka via en webb- eller postenkät med frågor om bland annat utsatthet för olika typer av brott.⁶ Referensperioden för självrapporterad utsatthet för brott är föregående kalenderår. För NTU 2019 är referensperioden alltså 2018.

Undersökningen genomgick en större urvals- och metodförändring under 2017, och en ny metod för uppföljningsintervjuer med brottsutsatta blev färdig till NTU 2019. Även innan dess genomfördes uppföljningsintervjuer med brottsutsatta personer, med frågor om omständigheter kring brottet, men resultaten från uppföljningsintervjuerna till NTU 2019 är inte jämförbara med de tidigare årens intervjuer. Denna rapport baseras därför endast på frågor om hatbrottsmotiv från uppföljningsintervjuerna i NTU 2019.

---

⁶ För mer information om den huvudsakliga datainsamlingen för NTU 2019, se årsboken (Brå 2019b) och tillhörande teknisk rapport (Brå 2019c).

Ett urval av de personer som i webb- eller postenkäten uppgett att de blivit utsatta för någon av brottstyperna misshandel, hot, sexualbrott, personrån, trakasserier och nätkränkning, och som gett sitt samtycke till att medverka i en uppföljningsintervju, fick sedan via telefon svara på uppföljningsfrågor om sin utsatthet. Antalet brottsutsatta som besvarade dessa uppföljningsfrågor uppgick till 2 234 personer. Av dessa klassades 1 762 personer som verifierat brottsutsatta.⁷ Det är resultat för dessa personer⁸ som redovisas i denna fördjupningsstudie.

För de personer som uppgett utsatthet för någon av de ovan nämnda brottstyperna ställdes uppföljningsfrågor bland annat om utsatthet för hatbrott på grund av etnisk bakgrund, nationalitet eller hudfärg, på grund av religionstillhörighet, på grund av sexuell läggning eller på grund av ett transfobiskt motiv. Frågorna lyder:

Tror du att händelsen kan ha att göra med gärningspersonens negativa syn på din, eller vad han eller hon trodde var din etniska bakgrund, nationalitet eller hudfärg?

Tror du att händelsen kan ha att göra med gärningspersonens negativa syn på din, eller vad han eller hon trodde var din religionstillhörighet?

Tror du att händelsen kan ha att göra med gärningspersonens negativa syn på din, eller vad han eller hon trodde var din sexuella läggning?

Tror du att händelsen kan ha ett transfobiskt motiv, det vill säga att gärningspersonen utsatte dig på grund av sin negativa syn på din, eller vad han eller hon trodde var din, könsöverskridande identitet eller uttryck? Med det menas här t.ex. transperson, transsexuell, transvestit.

Det ges fyra möjliga svarsalternativ: *Ja, Nej, Vet inte* samt *Vill inte svara*. Respondenterna kan svara att flera hatbrottsmotiv förekommit vid samma händelse. I redovisningen beräknas andelen utsatta (som alltså svarat *Ja* på den aktuella frågan) av samtliga som besvarat frågan med något av de fyra ovanstående svarsalternativen.

I analyser av materialet används ett viktningsförfarande som tar hänsyn till att en del grupper är över- eller underrepresenterade i urvalet och korrigerar även för bortfallet, så att resultaten ska bli så representativa som möjligt för individpopulationen, vilken utgörs av personer i åldern 16–84 år som är folkbokförda i Sverige och som under 2018 varit utsatta för minst en av brottstyperna misshandel, hot, sexualbrott, personrån, trakasserier och/eller

---

⁷ Att vissa personer klassats som icke verifierat brottsutsatta beror på att det under intervjun framkommit att det handlat om händelser som inte inträffat eller som klassades som ogiltiga, händelser som räknas som del av en annan händelse eller att händelserna av olika skäl inte blev uppföljda. För mer detaljerad information om metoden för uppföljningsintervjuerna, se Brå 2020a.

⁸ En person av dessa har dock klassats som bortfall.

nätkränkning. Resultaten presenteras i form av *andel av dem som utsatts* för respektive brottstyp som uppger ett hatbrottsmotiv, uppdelat på kön, ålder och svensk eller utländsk bakgrund, där så är möjligt.

Eftersom materialet baseras på information om de brotts handlingar som har rapporterats i webb- eller postenkäten i NTU 2019, samt att urvalet till uppföljningsintervjuerna är baserat på information om dessa rapporterade handlingar (istället för på information om de utsatta individerna) är det inte möjligt att beskriva andelen utsatta personer i hela befolkningen. Resultaten från NTU gällande utsatthet för hatbrott kan därför inte jämföras med resultaten från PTU och SUB, där utsattheten beskrivs i hela undersökningspopulationen (förtroendevalda respektive elever i årskurs 9). Även om inte faktiska nivåer i utsatthet kan jämföras mellan undersökningarna, kan ändå olika strukturer i brottsligheten som framkommer sättas i relation till varandra.

Politikernas trygghetsundersökning (PTU)

Politikernas trygghetsundersökning (PTU) har genomförts vid fyra jämförbara tillfällen (undersökningsåren 2012, 2014, 2016 och 2018), och beskriver bland annat utsatthet för olika typer av handlingar samt oro för utsatthet, bland ordinarie förtroendevalda i Sveriges kommun- och regionfullmäktigeförsamlingar samt i riksdagen. I undersökningen efterfrågas specifikt sådan utsatthet som de förtroendevalda själva kopplar till sin politiska roll. Alltså inte nödvändigtvis om de exempelvis utsatts på grund av sin egen sexuella läggning, utan också om de utsatts efter att ha uttalat sig i HBTQ-frågor och därigenom kan ha uppfattats företrädare till exempel homosexuella personer.

Undersökningen baseras på webb- och postenkäter och riktar sig till hela den aktuella undersökningspopulationen, det vill säga samtliga förtroendevalda i Sveriges kommun- och regionfullmäktigeförsamlingar samt i riksdagen, vilket handlar om cirka 14 000 personer.⁹ Svarsfrekvensen var 65 procent i den första undersökningen, och har därefter sjunkit successivt för varje undersökning. I den senaste undersökningen var svarsfrekvensen 59 procent, vilket motsvarar drygt 8 100 personer. Referensperioden för utsatthet för brott är föregående kalenderår. För PTU 2019 är referensperioden alltså 2018.

---

⁹ För mer information om PTU 2019, se huvudrapporten (Brå 2019d) och tillhörande teknisk rapport (Brå 2019e).

Frågan om utsatthet för hatbrott ställs endast i webbenkäten, och inte i pappersenkäten, som är en förkortad version av webbenkäten. Majoriteten av de medverkande i PTU väljer dock att medverka genom webbenkäten.¹⁰ I webbenkäten ställs först frågor om utsatthet för olika typer av händelser i rollen som förtroendevald. Därefter kommer frågan om det för någon av de händelser som respondenten redan har nämnt kan finnas ett hatbrottsmotiv på grund av en viss hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, på grund av en viss religionstillhörighet, på grund av en viss sexuell läggning eller på grund av en könsöverskridande identitet eller uttryck. Frågan lyder:

Upplever du att någon av de händelser som du utsattes för som politiskt förtroendevald under föregående år kan ha att göra med förövarens/förövarnas negativa eller fientliga uppfattningar om:

... viss hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund?

... viss religionstillhörighet?

... viss sexuell läggning?

... könsöverskridande identitet eller uttryck (t.ex. transperson)?

... inget av ovanstående

Det framgår i instruktionen till frågan att flera svarsalternativ kan markeras. Resultaten presenteras i form av andelen förtroendevalda som utsatts för hatbrott, av dem som besvarat webbenkäten, uppdelat på kön, ålder, svensk eller utländsk bakgrund, politisk församling, partitillhörighet och polisregion, där så är möjligt.

Skolundersökningen om brott (SUB)

Skolundersökningen om brott (SUB) har genomförts vid totalt elva tillfällen mellan åren 1995 och 2019,¹¹ och beskriver bland annat utsatthet för och delaktighet i olika typer av brott och andra riskbeteenden bland elever i årskurs 9. Undersökningen genomgick en större metod- och urvals-förändring under 2014. Pappersenkäten strukturerades om, frågor ströks och omformulerades, och urvalet gjordes om, från att ha baserats på skolor till att istället baseras på klasser.¹²

Urvalet i SUB sker numera i två omgångar. I den första omgången dras ett urval av skolor,¹³ fördelat på sex olika stratum skapade utifrån län (Brå 2020b). Alla skolor har inte samma sannolikhet att komma med i

---

¹⁰ I PTU 2019 valde 83 procent av de förtroendevalda som medverkade att göra det genom webbenkäten, vilket motsvarar drygt 6 700 personer.

¹¹ Undersökningen har genomförts 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2008, 2011, 2015, 2017 och 2019.

¹² För mer information om metodförändringen, se Brå 2016.

¹³ Ett urval på 300 skolor 2015, men åren därefter 400 skolor.

urvalet, utan sannolikheten är proportionell mot skolans elevantal. De utvalda skolorna kontaktas via e-post. I e-posten ges instruktioner för att fylla i en webbenkät om antalet klasser i årskurs nio, klassernas beteckning samt elevantalet i respektive klass. När skolan besvarar webbenkäten innebär det att de tackar ja till att medverka i undersökningen. I den andra omgången av urvalet genomförs sedan ett slumpmässigt urval av en klass per skola som tackat ja till att medverka. Svarsfrekvensen på elevnivå sjönk från 87 procent i SUB 2015 till 69 procent i SUB 2017, men steg därefter till 85 procent i SUB 2019.

Frågor om utsatthet för hatbrott infördes i SUB 2011, men de metodförändringar som genomfördes därefter har medfört att resultaten i undersökningarna som genomförts efter förändringen (SUB 2015–SUB 2019) inte jämförs med de tidigare undersökningarna (SUB 1995–SUB 2011). Sedan SUB 2015 ställs det en fråga om utsatthet för brott på grund av elevens svenska eller utländska bakgrund, elevens religion, elevens sexuella läggning respektive elevens könsidentitet. Frågan lyder:

Har någon enligt din uppfattning utsatt dig för brott under de senaste 12 månaderna på grund av ...

... din svenska eller utländska bakgrund?

... din religion?

... din sexuella läggning?

... din könsidentitet?

Det ges fyra möjliga svarsalternativ: *Nej, Ja 1 gång, Ja 2 gånger eller fler* samt *Vet inte*. Eleverna kan svara att flera hatbrottsmotiv förekommit vid samma händelse. Samtliga medverkande elever ska svara på frågan. SUB är den enda av de tre undersökningarna i denna fördjupningsstudie som innehåller frågor om hur många gånger eleven blivit utsatt för hatbrott. I direkt anslutning till frågan finns en förklaring av vad som menas med begreppen sexuell läggning respektive könsidentitet.¹⁴ Frågorna om utsatthet för hatbrott ska besvaras av samtliga elever som medverkar i undersökningen, och frågorna är inte kopplade till någon särskild brottstyp.

I syfte att kompensera för att urvalet inte är proportionerligt på skolnivå, samt för att minska bortfallets eventuella snedvridande effekt, används ett viktningsförfarande vid analyser av materialet. Resultaten presenteras i form av andelen utsatta elever i årskurs 9, uppdelat på kön och svensk eller

---

¹⁴ Förklaringen lyder:

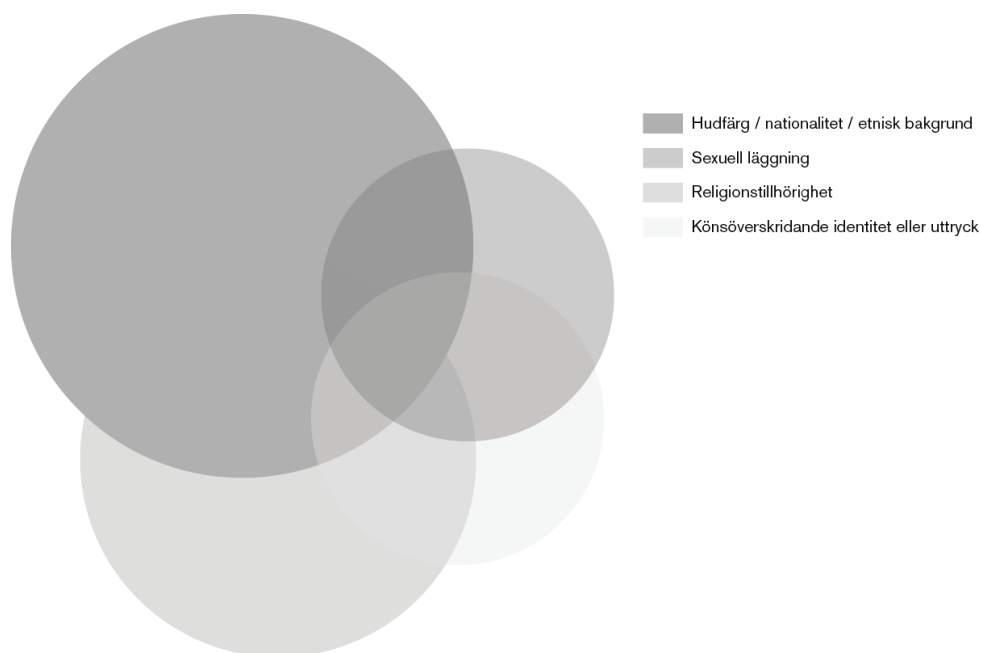
- *Sexuell läggning* handlar om vad de personer som man blir kär i eller tänder på har för kön. Man kan vara homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.
- *Könsidentitet* handlar om vilket kön man själv känner sig som. Det kan vara att man känner sig som en kille, tjej, både och eller inget av det. Könsidentiteten är inte kopplad till vilken kropp eller sexuell läggning man har, utan vilket kön man känner att man tillhör.

utländsk bakgrund, där så är möjligt. I redovisningen över total utsatthet ingår samtliga svarande elever, oavsett könstillhörighet. I den könsuppdelade redovisningen ingår dock endast de elever som svarat att de definierar sig som tjej eller kille, inte de som svarat att de har en annan könstillhörighet.

Utsatthet för olika hatbrottsmotiv

I samtliga tre undersökningar är det möjligt för respondenterna att svara att det förekommit flera hatbrottsmotiv vid en och samma händelse. Detta medför att det kan ha förekommit flera olika kombinationer av motiv. Detta illustreras av figur 1 nedan. Figuren gör inte anspråk på att redovisa exakta överlappningar av de olika cirklarna i förhållande till varandra, utan syftar till att bidra med en visualisering av hur utsatthet för olika hatbrottsmotiv hypotetiskt skulle kunna fördela sig.

Figur 1. Grafisk bild över olika möjliga kombinationer av hatbrottsmotiv.

Kategorisering av bakgrundsinformation

Hur mycket bakgrundsinformation som finns tillgänglig skiljer sig åt mellan de tre undersökningarna. De bakgrundsvariabler i NTU som används i denna fördjupningsstudie är kön, ålder, svensk eller utländsk bakgrund och polisregion, vilka baseras på registervariabler från Statistiska centralbyrån

(SCB).¹⁵ I den första fördjupningsstudien av självrapporterad utsatthet utifrån NTU, som publicerades 2018,¹⁶ inkluderades en rad olika bakgrundsfaktorer (kön, ålder, utbildning, svensk eller utländsk bakgrund, inkomst, boendeort, familjetyp och bostadstyp). Analyser utifrån samtliga dessa bakgrundsfaktorer i NTU görs dock inte i denna fördjupningsstudie, dels eftersom det redan gjorts och det visat sig att inte alla bakgrundsfaktorer verkar ha en tydlig inverkan på utsatthet för hatbrott, dels av utrymmesskäl, eftersom även PTU och SUB inkluderats i denna fördjupningsstudie.

I PTU baseras informationen om kön, ålder, politisk församling, partitillhörighet och polisregion på Valmyndighetens register,¹⁷ medan information om svensk eller utländsk bakgrund baseras på de uppgifter som respondenten själv har lämnat i samband med deltagandet i PTU.

I SUB används inga registeruppgifter på individnivå, utan information om kön och svensk eller utländsk bakgrund baseras på de uppgifter som eleven själv har lämnat i samband med deltagandet i SUB.

All ovan nämnd bakgrundsinformation baseras på de uppgifter som funnits tillgängliga vid den tidpunkt, eller det år, som respondenterna har deltagit i respektive undersökning. Den kategorisering av bakgrundsinformation som gjorts i respektive ordinarie undersökning har överlag tillämpats även i denna fördjupningsstudie, med undantag för kategorin *svensk eller utländsk bakgrund*, som har konstruerats annorlunda.

Svensk och utländsk bakgrund

Bakgrundsinformation om svensk eller utländsk bakgrund i NTU baseras på registret över totalbefolkningen (RTB), medan bakgrundsinformation om svensk eller utländsk bakgrund i PTU och SUB baseras på de uppgifter som de medverkande själva har lämnat i samband med deltagandet i respektive undersökning. Eftersom syftet med denna rapport är att undersöka utsattheten för hatbrott, och det rimligtvis finns en ökad sårbarhet eller risk för att utsättas för exempelvis främlingsfientliga hatbrott om man har utländsk bakgrund, har bakgrundsinformation i denna fördjupningsstudie kategoriserats enligt följande:

- Svenskfödda personer med båda föräldrarna svenskfödda.

---

¹⁵ Kön, ålder och uppgifter om världsdel bygger på information från *Registret över totalbefolkningen (RTB)*.

¹⁶ Brå 2018.

¹⁷ Uppgifterna kommer från Valmyndighetens register över samtliga ordinarie ledamöter i kommun- eller regionfullmäktige och i riksdagen, som uppdateras löpande.

- Svenskfödda med minst en utrikesfödd förälder.
- Utrikesfödda.

Att kategorisera utsatthet för hatbrott baserat på uppgifter om ifall de utsatta respektive deras föräldrar är födda eller i något annat land är dock inte helt oproblematiskt, eftersom denna information inte per automatik säger något om hudfärg, etnicitet eller liknande. Och även om *andelen* utsatta är större inom gruppen utrikesfödda, kan *antalet* utsatta personer vara större i gruppen med svenskfödda personer med båda föräldrarna svenskfödda, eftersom majoriteten av befolkningen i Sverige tillhör denna grupp. Även i denna grupp förekommer det dock personer med annan hudfärg, etnicitet eller liknande än majoritetsbefolkningen. Redovisningen ger därför inte hela bilden, men kan ändå ses som en indikator på olika gruppers utsatthet för hatbrott.

Begränsningar med metoden

Tillförlitlighet

Som tidigare nämnts är det gärningspersonens motiv som är centralt för om brottet är ett hatbrott eller ej, vilket kan vara svårt för den utsatta att avgöra, om gärningspersonen inte uttalat något som tydligt indikerar ett hatbrottsmotiv. I PTU efterfrågas dessutom utsatthet för hatbrott som den förtroendevalda relaterar till sitt politiska uppdrag, vilket också kan vara svårt att avgöra. Självrapporterad utsatthet för hatbrott baseras således på den utsattas subjektiva upplevelse av brottet. Detta kan medföra överrapportering, om brott rapporteras som hatbrott trots att så inte varit fallet. Likaså kan det medföra underrapportering, om den utsatta inte rapporterar brottet som hatbrott, på grund av att motivet varit otydligt eller inte fångats upp av den utsatta.

Det är också viktigt att ha i åtanke att fördjupningsstudien baseras just på självrapporterad utsatthet för hatbrott, vilket innebär att det inte är klarlagt att händelserna juridiskt sett skulle betraktas som brott.

NTU, PTU och SUB betraktas dock ändå som lämpliga källor att använda sig av för att studera utsatthet för brott, eftersom de flesta brott aldrig kommer till polisens kännedom, och det därför finns ett stort mörkertal i statistiken över polisanmälda brott. I uppföljningsintervjuerna för NTU inkluderas dock inte alla brottstyper, och frågorna om utsatthet för hatbrott ställs enbart vid utsatthet för rån, sexualbrott, misshandel, hot, trakasserier och nätkränkning. I PTU efterfrågas visserligen utsatthet för ett stort antal olika typer av händelser, men det är möjligt att förtroendevalda även kan utsättas för andra typer av händelser relaterade till sitt politiska uppdrag. Därutöver ställs frågan om utsatthet för hatbrott av frågetekniska skäl

enbart i webbenkäten, och inte i postenkäten. Detta sammantaget innebär att det genom dessa undersökningar inte är möjligt att få en heltäckande bild av utsattheten för hatbrott.

Ytterligare en begränsning med att beskriva utsatthet för hatbrott genom NTU är att inte alla grupper i samhället inkluderas i undersökningen. Endast personer som är folkbokförda i Sverige ingår i urvalet, vilket innebär att det inte omfattar vissa grupper som är särskilt sårbara för utsatthet för hatbrott, till exempel EU-migranter och asylsökande (FRA 2016). Dessutom redovisar inte någon av undersökningarna utsatthet för hatbrott bland de yngsta och de äldsta i befolkningen. Urvalsramen för NTU är åldern 16–84 år och SUB avser endast elever i årskurs 9 (där majoriteten är 15 eller 16 år). Därtill är bortfallet i NTU större bland personer som inte är födda i Norden än bland dem som är det. Bortfallet i NTU och SUB hanteras genom viktning av undersökningsmaterialet, men kan ändå ha effekt på uppskattningen av andelen utsatta (Brå 2019c, Brå 2020b).

Med ovanstående i åtanke är det ändå viktigt att väga samman resultat från flera undersökningar, som vänder sig till olika populationer, för att kunna ge en indikation på utsattheten för hatbrott i olika delar av befolkningen.

Urvalsosäkerhet

Som nämnts ovan är skattningarna behäftade med en viss osäkerhet, och de skillnader i andelen utsatta som lyfts fram i denna rapport behöver inte vara statistiskt signifikanta. Resultaten bör alltså tolkas med försiktighet och kan inte ses som exakta nivåer av utsatthet. De är dock en uppskattning av utsattheten och kan användas som en indikator på att antalet utsatta för hatbrott i befolkningen är betydligt större än vad som går att utläsa av statistiken över polisanmälda brott.

Ordval och begrepp

Som framgår ovan, i beskrivningen av frågorna om hatbrott i de tre undersökningarna, skiljer sig formuleringarna åt något mellan undersökningarna. I NTU och PTU efterfrågas utsatthet för hatbrott kopplat till etnisk bakgrund, nationalitet eller hudfärg, medan SUB efterfrågar utsatthet för hatbrott på grund av elevens svenska eller utländska bakgrund. Syftet med frågorna är dock att fånga samma typ av händelser. I NTU och PTU efterfrågas också utsatthet för hatbrott kopplat till könsöverskridande identitet eller uttryck, medan SUB efterfrågar utsatthet för hatbrott på grund av elevens könsidentitet. I samband med denna fråga i SUB finns också en förklarande text om vad som avses (även här är det samma typ av händelser som avses i de tre undersökningarna).

En annan språklig skillnad mellan undersökningarna är att i NTU och SUB används ordet ”din” före respektive motiv (till exempel *utsatthet på grund av din sexuella läggning*), medan i PTU används ordet ”viss” före respektive motiv (till exempel *utsatthet på grund av viss sexuell läggning*). Detta beror på att när frågan ställs till förtroendevalda så behöver det inte handla om att den förtroendevalda blivit utsatt på grund av sin egen sexuella läggning, utan det kan handla om att personen till exempel uttalar sig i HBTQ-frågor på sociala medier och då blir utsatt för att hen uppfattas företräda till exempel homosexuella personer.

Eftersom syftet med frågorna i de tre undersökningarna är att fånga samma typ av händelser för respektive motiv, används genomgående i denna rapport följande enhetliga begrepp för de olika motiven:

- ... hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund
- ... religionstillhörighet
- ... sexuell läggning
- ... könsöverskridande identitet eller uttryck.

Redovisningsenheter

Skillnader som lyfts fram i rapporten är inte nödvändigtvis statistiskt säkerställda. Avrundningen av procenttal innebär i vissa fall att svarsandelarna inte summerar till exakt 100 procent. I resultaten redovisas andelar under 5 procent med en decimal, medan andelar på 5 procent eller större avrundas till närmaste heltal. När ett kryss (x) förekommer i en tabell innebär det att antalet respondenter som besvarat frågan är för litet (<100), och därför inte kan redovisas. En punkt (.) innebär att observationer saknas, det vill säga att antalet är 0. Ett streck (-) innebär att observationer finns men att andelen är avrundad till 0,0.

Resultat från Nationella trygghetsundersökningen (NTU)

I detta avsnitt presenteras resultat gällande utsatthet med hatbrottsmotiv bland personer i åldern 16–84 år folkbokförda i Sverige, utsatta för misshandel, hot, sexualbrott, personrån, trakasserier och/eller nätkränkning. Utifrån detta underlag är det inte möjligt att beskriva andelen utsatta personer i hela befolkningen, och resultaten från NTU gällande utsatthet för hatbrott kan därför inte jämföras med resultaten från PTU och SUB, där utsattheten beskrivs för hela undersökningspopulationen (förtroendevalda respektive elever i årskurs 9). Även om inte faktiska nivåer i utsatthet kan jämföras mellan undersökningarna, kan ändå olika strukturer i brottsligheten som framkommer sättas i relation till varandra. Mer detaljerade resultat återfinns i tabellerna B1, B2, B3 samt B8 i bilaga 1.

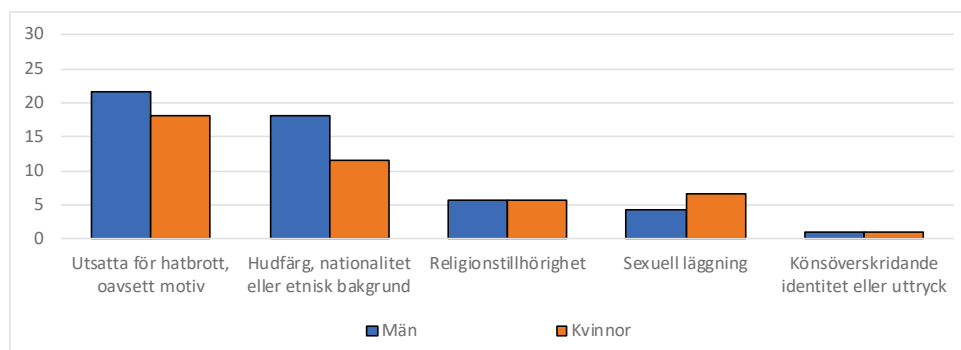
Utsatthet för hatbrott

Av de personer som uppgav att de blivit utsatta för något brott (misshandel, hot, sexualbrott, personrån, trakasserier och/eller nätkränkning) under 2018 var det totalt 22 procent av männen och 18 procent av kvinnorna som angav att det fanns ett hatbrottsmotiv (figur 2). Vanligast förekommande var hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, vilket uppgavs som motiv av 18 procent av de utsatta männen och 12 procent av de utsatta kvinnorna. Utsatthet på grund av religionstillhörighet uppgavs som motiv av 6 procent vardera av de utsatta männen respektive kvinnorna. Vidare uppgav 4,2 procent av männen och 7 procent av kvinnorna som utsatts för något brott att de utsatts på grund av sexuell läggning. Minst vanligt var det att ha utsatts på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck, vilket var fallet för 1,0 procent av männen och 1,1 procent av kvinnorna som uppgav att de utsatts för brott.

Andelen som uppger hatbrottsmotivet hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund är alltså större bland de utsatta männen än kvinnorna, medan andelen som uppger att hatbrottsmotivet hade koppling till sexuell läggning är större bland de utsatta kvinnorna. För hatbrott på grund av religions-

tillhörighet respektive könsöverskridande identitet eller uttryck framkommer inga könsskillnader.

Figur 2. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för brott 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för kön och motiv.

Utsatthet för olika hatbrottsmotiv

Resultaten i NTU 2019 visar att det är vanligt att de som utsätts för hatbrott uppger att det förekommit mer än ett motiv till händelsen (se tabell B8 i bilaga 1). Totalt uppgav 24 procent av de personer som utsätts för brott med hatbrottsmotiv enligt NTU 2019 att det förekommit mer än ett motiv till händelsen. Vanligast var en kombination av dels hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, dels religionstillhörighet (13 procent), följt av en kombination av dels hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, dels sexuell läggning (4,8 procent). Även om det är väldigt ovanligt i undersökningen, förekommer det även personer som uppger att de utsätts för hatbrott med samtliga fyra motiv (0,1 procent).

Utsatthet för hatbrott i olika grupper

Den andel som uppgav att det rörde sig om ett hatbrott, av dem som utsätts för brott under 2018, redovisas här uppdelat på olika bakgrundsfaktorer, såsom kön¹⁸, ålder och svensk eller utländsk bakgrund samt uppdelat på de olika polisregionerna. Trots att andelen utsatta för hatbrott kan se olika ut vid en sådan uppdelning, behöver det inte finnas ett orsakssamband mellan en viss grupp av personer och dess grad av utsatthet för hatbrott, utan det kan finnas andra faktorer som i själva verket är det som påverkar utsattheten.

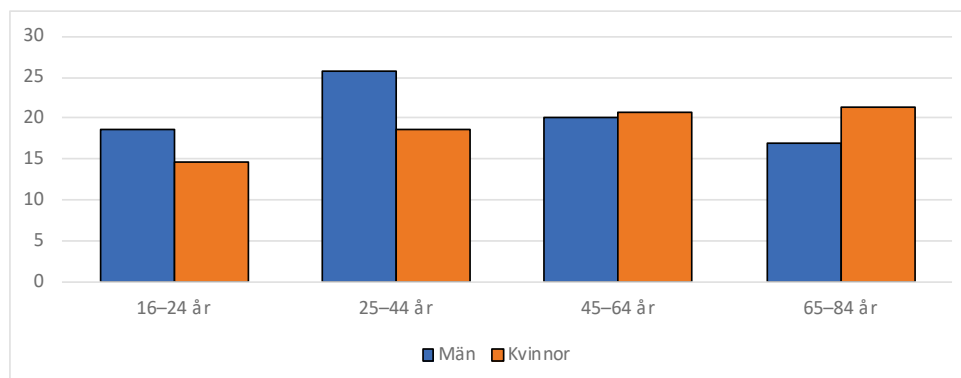
¹⁸ Här avses juridiskt kön.

Ålder

Bland de personer som rapporterat att de utsatts för något brott 2018 är det en större andel i åldern 25–44 år som uppger att det fanns ett hatbrottsmotiv (22 procent), jämfört med övriga åldersgrupper (se tabell B2 i bilaga 1). Andelen är något mindre i åldersgrupperna 45–64 år (20 procent) och 65–84 år (19 procent). Minst andel som uppger att gärningspersonen hade ett hatbrottsmotiv återfinns i den yngsta åldersgruppen, 16–24 år (16 procent).

Bland män är det en större andel i åldersgrupperna 16–24 år och 25–44 år som uppger att brottet de utsattes för hade hatbrottsmotiv, medan det bland kvinnor är en större andel i de två äldsta åldersgrupperna. I åldersgruppen 45–64 år är andelen lika stor bland kvinnor som bland män.

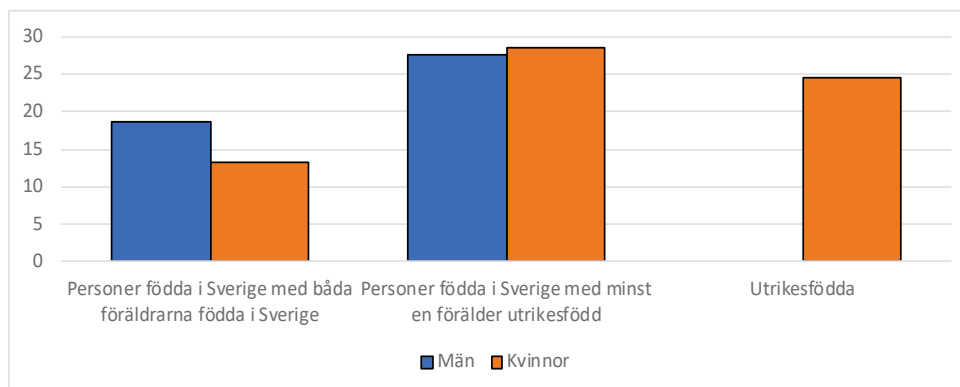
Figur 3. Andelen (%) som uppger hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för brott 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för kön och ålder.

Svensk eller utländsk bakgrund

Bland de personer som utsatts för brott är den andel som uppger hatbrottsmotiv störst bland svenskfödda personer med minst en utrikesfödd förälder (28 procent) och bland utrikesfödda (27 procent), jämfört med svenskfödda personer vars båda föräldrar också är svenskfödda (16 procent, se tabell B2 i bilaga 1). Det är större könsskillnad bland svenskfödda personer med båda föräldrarna svenskfödda, än bland svenskfödda personer med minst en utrikesfödd förälder (figur 4). Bland utrikesfödda personer kan inte män särredovisas på grund av att antalet svarande är för litet.

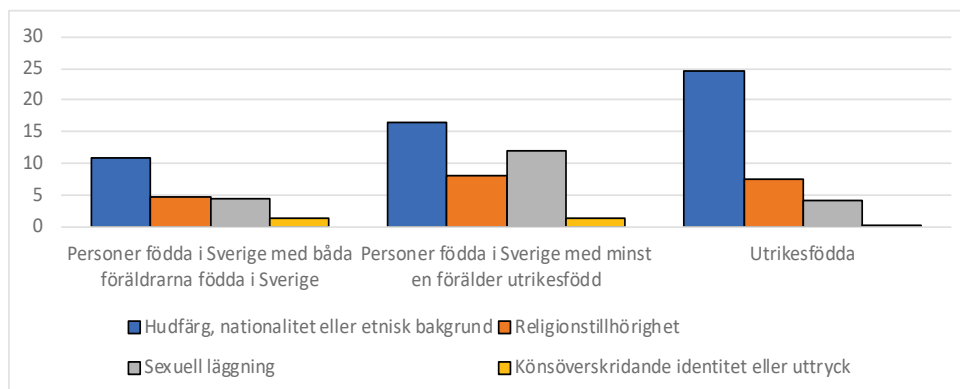
Figur 4. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för brott 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för kön och svensk/utländsk bakgrund.

När analysen delas upp på olika hatbrottsmotiv framgår det att utsatthet på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund är vanligast, och andelen är störst bland utrikesfödda (se figur 5 samt tabell B3 i bilaga 1). Att hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund är det vanligaste motivet även bland svenskfödda personer vars båda föräldrar också är svenskfödda, beror troligtvis till viss del på att det även i denna grupp förekommer personer med annan hudfärg eller etnisk bakgrund än majoritetsbefolkningen i Sverige. Den indelning som används i denna fördjupningsstudie utgår endast från var den utsatta personen och hans föräldrar är födda, inte vilken etnisk grupptillhörighet eller hudfärg hen har.

När det gäller hatbrott på grund av religionstillhörighet är det ungefär lika vanligt förekommande mot svenskfödda personer med minst en utrikesfödd förälder, som mot utrikesfödda personer. Utsatthet på grund av sexuell läggning är vanligast mot svenskfödda personer med minst en utrikesfödd förälder. Andelen som uppger utsatthet på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck är ungefär lika stor i båda grupperna som är svenskfödda, och mindre bland utrikesfödda personer.

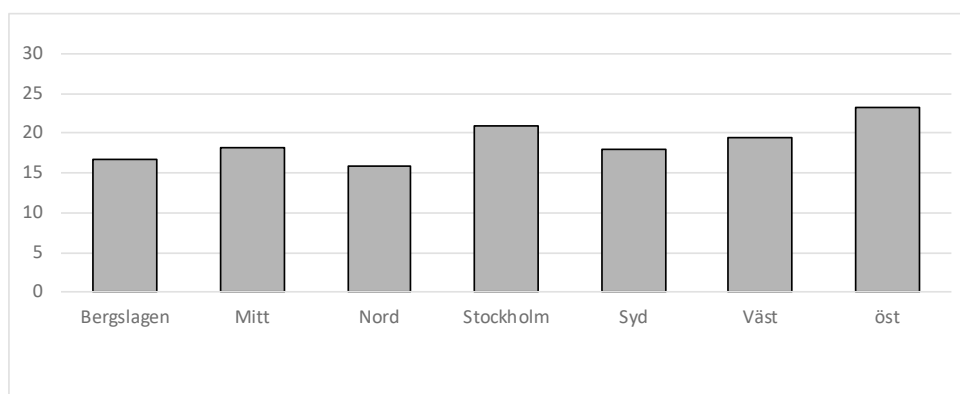
Figur 5. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för brott 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

Polisregion¹⁹

Den största andelen som uppgett hatbrottsmotiv bland personer utsatta för brott tillhör polisregion Öst (23 procent), medan minst andel finns i polisregion Nord (16 procent, se figur 6). I figuren särredovisas inte kön eftersom antalet svarande kvinnor respektive män är för litet i vissa polisregioner. De resultat som går att särredovisa på kön återfinns i tabell B2 i bilaga 1.

Figur 6. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för brott 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för polisregion.

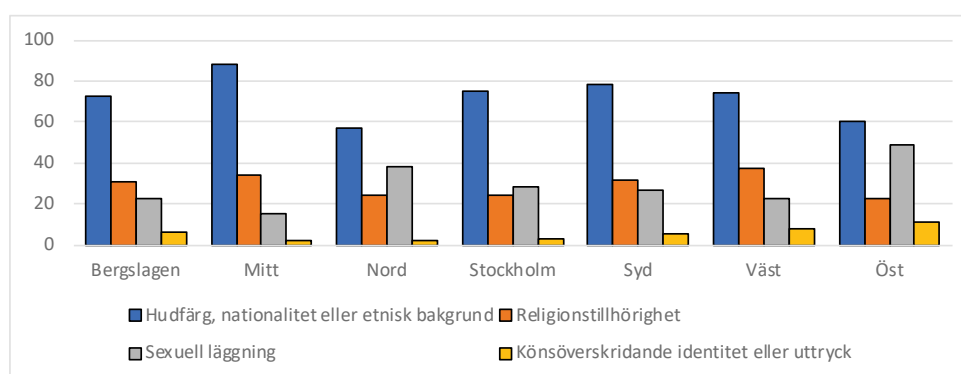
Resultat uppdelat på olika hatbrottsmotiv visar att det inom samtliga

¹⁹ Sveriges 21 län är grupperade i sju polisregioner: *Bergslagen* (Dalarnas, Värmlands och Örebro län), *Mitt* (Gävleborgs, Uppsala och Västmanlands län), *Nord* (Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län), *Stockholm* (Stockholms och Gotlands län), *Syd* (Blekinge, Kalmar, Kronobergs och Skåne län), *Väst* (Hallands och Västra Götalands län) samt *Öst* (Jönköpings, Södermanlands och Östergötlands län).

polisregioner är vanligast att ange utsatthet på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund (figur 7). Inom polisregion Bergslagen, Mitt, Syd och Väst är det näst vanligast att utsatta personer uppgett hatbrott på grund av religionstillhörighet. Inom polisregion Nord, Stockholm och Öst är det istället näst vanligast med hatbrott på grund av sexuell läggning, även om andelen utsatta varierar mellan polisregionerna. Andelen utsatta för hatbrott på grund av sexuell läggning är större i polisregion Nord och Öst, jämfört med polisregion Stockholm. Analysen visar också att i samtliga polisregioner är det minst vanligt med hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Figur 7. Fördelning (%) av hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) inom respektive polisregion som utsattes för brott 2018 som uppgav att det fanns något hatbrottsmotiv, enligt NTU 2019. Särredovisning för motiv. Flera svarsalternativ möjliga.

Utsatthet för hatbrott utifrån brottstyp

I detta avsnitt presenteras andelen personer som utsatts med hatbrottsmotiv bland personer utsatta för respektive brottstyp (misshandel, hot, sexualbrott, personrån, trakasserier samt nätkränkning). Vid redovisning på kön är det juridiskt kön som avses. För sexualbrott är det inte möjligt att särredovisa män på grund av att antalet svarande är för litet, medan det för nätkränkning av samma anledning inte är möjligt att särredovisa kvinnor. I figurerna nedan redovisas endast den totala andelen som utsatts för dessa brottstyper, medan andelen för det kön som är möjligt att särredovisa redovisas i tabell B1 i bilaga 1. För personrån är det inte möjligt att särredovisa varken kvinnor eller män på grund av att antalet svarande är för litet.

Observera att skalan i diagrammen inte är densamma för de olika brottstyperna. För mer information, se även tabell B1 i bilaga 1. Det är här viktigt att ha i åtanke att de olika typer av brott som undersöks är olika

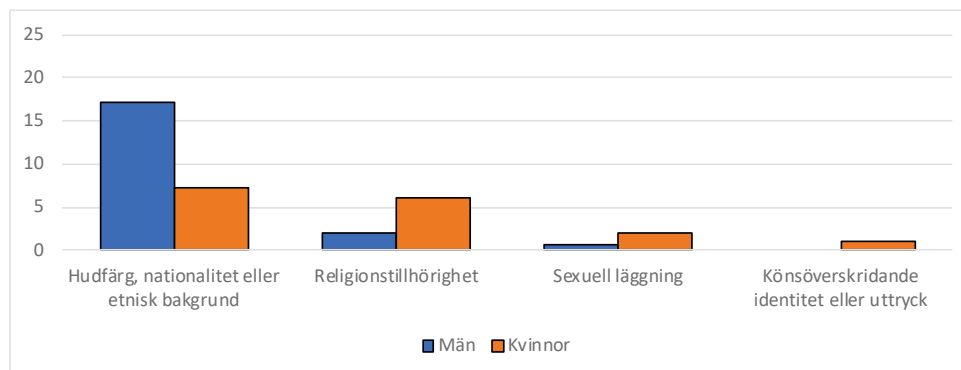
vanligt förekommande.²⁰

Misshandel

Bland personer som utsatts för misshandel utgör de som uppgett att motivet var hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund en betydligt större andel av männen (17 procent) än av kvinnorna (7 procent), medan religionstillhörighet, sexuell läggning respektive könsöverskridande identitet eller uttryck är det vanligaste motivet vid hatbrott mot kvinnor (figur 8).

Andelen utsatta som uppgav att hatbrottsmotivet var religionstillhörighet utgjorde 2,1 procent av männen och 6 procent av kvinnorna. Vidare uppgav 0,7 procent av männen som utsatts för misshandel att detta skett på grund av deras sexuella läggning. Motsvarande andel bland kvinnorna var 2,1 procent. Inga män i undersökningen uppgav att de utsatts för misshandel på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck, medan 1,0 procent av kvinnorna som utsatts för misshandel uppgav detta som motiv.

Figur 8. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för misshandel 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för kön och motiv.

Hot

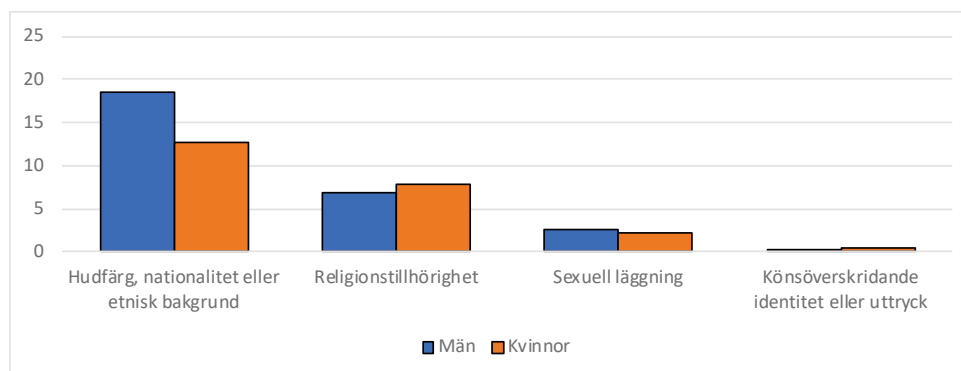
Resultaten visar att bland de personer som utsatts för hot är det en större andel av männen än av kvinnorna som uppger att motivet var hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, medan det för övriga tre motiv inte framkommer några större könsskillnader (figur 9).

Bland de män som utsatts för hot uppger nästan var femte person (19 procent) att motivet var hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund.

²⁰ I NTU 2019 uppgår 3,5 procent av befolkningen (16–84 år) utsatt för misshandel, 9,1 procent utsatt för hot, 6,0 procent utsatt för sexualbrott, 1,4 procent utsatt för personrån, 8,2 procent utsatt för trakasserier samt 2,5 procent utsatt för nätkränkning (Brå 2019b).

Bland kvinnor var denna andel 13 procent. Vad gäller hot som sker på grund av den utsattas religionstillhörighet var andelen bland män 7 procent medan andelen bland kvinnor var 8 procent. För hot där motivet var sexuell läggning var andelen ungefär lika stor bland män och kvinnor (2,6 respektive 2,3 procent). När det gäller utsatthet på grund av den utsattas könsöverskridande identitet eller uttryck var andelen som uppgav detta motiv 0,1 procent bland männen och 0,5 procent bland kvinnorna.

Figur 9. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för hot 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för kön och motiv.

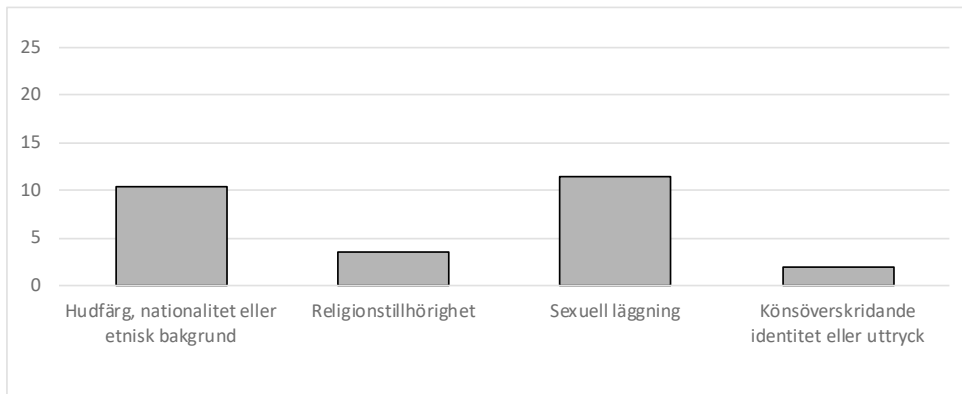
Sexualbrott

Det vanligast förekommande hatbrottsmotivet vid sexualbrott är den utsattas sexuella läggning (figur 10). Här är det viktigt att notera att sexualbrott innefattar ett brett spektrum av brott – allt från lindrigare brott, som blottning, till mycket allvarliga brott, som våldtäkt.

Bland de personer som utsatts för sexualbrott är det 12 procent som uppgett att de utsatts på grund av sexuell läggning. Sexualbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund uppges av 10 procent av de utsatta. Utsatthet på grund av religionstillhörighet uppges av 3,6 procent av dem som utsatts för sexualbrott, medan utsatthet på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck uppges av 2,0 procent.

För kvinnor är det 10 procent av de som utsatts för sexualbrott som uppgett att de utsatts på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund respektive på grund av sexuell läggning (se tabell B1 i bilaga 1). Vidare uppgav 4,0 procent att motivet var religionstillhörighet, medan 1,4 procent uppgav att motivet var könsöverskridande identitet eller uttryck.

Figur 10. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för sexualbrott 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för motiv.

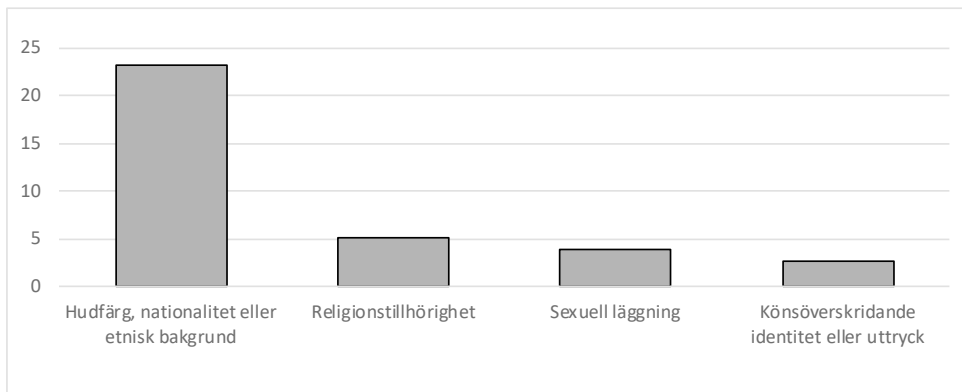

Personrån

Totalt uppger 23 procent av dem som utsatts för personrån att motivet var hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, och är således det vanligaste motivet (figur 11). Resultaten för personrån kan inte särredovisas för kvinnor och män, på grund av att antalet svarande är för litet.

Religionstillhörighet uppges som motiv av 5 procent av dem som utsatts för personrån och motsvarande andel för sexuell läggning är 4,0 procent. Slutligen uppger 2,7 procent av dem som utsatts för personrån att motivet var deras könsöverskridande identitet eller uttryck.

Figur 11. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för personrån 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för motiv.

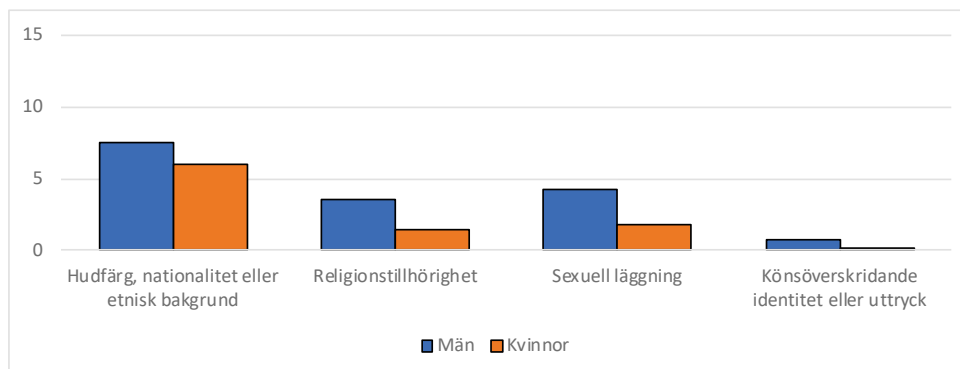
Trakasserier

Vad gäller utsatthet för trakasserier visar resultaten på tydliga könsskillnader för samtliga hatbrottsmotiv (figur 12).

Motivet hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund var vanligast, 8 procent

bland männen och 6 procent bland kvinnorna som utsatts. Bland utsatta män uppgav 3,5 procent att motivet varit religionstillhörighet. Motsvarande siffra för kvinnor var 1,4 procent. Vidare uppgav 4,3 procent av de utsatta männen och 1,8 procent av kvinnorna att motivet var sexuell läggning, medan 0,8 procent av männen och 0,1 procent av kvinnorna uppgav utsatthet på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Figur 12. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för trakasserier 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för kön och motiv.

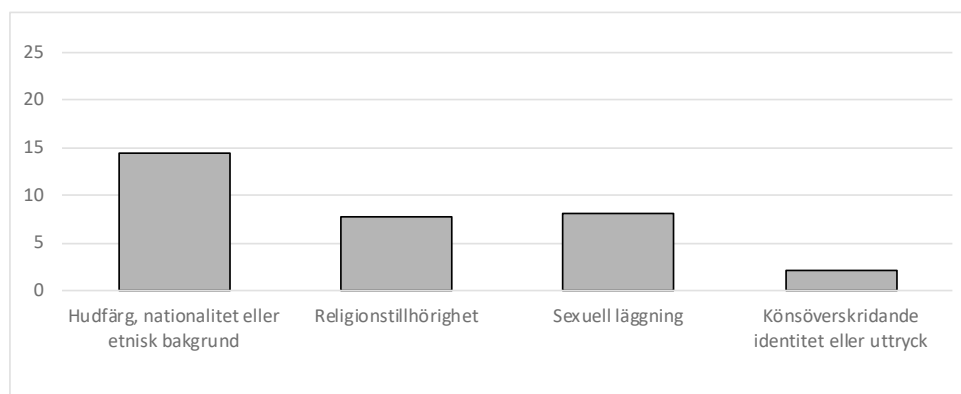

Nätkränkning

Totalt uppgav 14 procent av dem som utsatts för nätkränkning att motivet var hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, vilket var det vanligast förekommande motivet (figur 13). Vidare uppgav 8 procent av de utsatta att motivet var religionstillhörighet, och en ungefär lika stor andel att motivet var sexuell läggning. Slutligen uppgav 2,1 procent av de utsatta att de blivit utsatta på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Bland män som utsatts för nätkränkning uppgav 19 procent att motivet var deras hudfärg, nationalitet eller etniska bakgrund, medan 12 procent uppgav att motivet var religionstillhörighet (se tabell B1 i bilaga 1). Vidare uppgav 6 procent att motivet var sexuell läggning, medan inga män i undersökningen uppgav att motivet var deras könsöverskridande identitet eller uttryck.

Figur 13. Andelen (%) som uppgav hatbrottsmotiv bland de personer (16–84 år) som utsattes för nätkränkning 2018, enligt NTU 2019. Särredovisning för motiv.

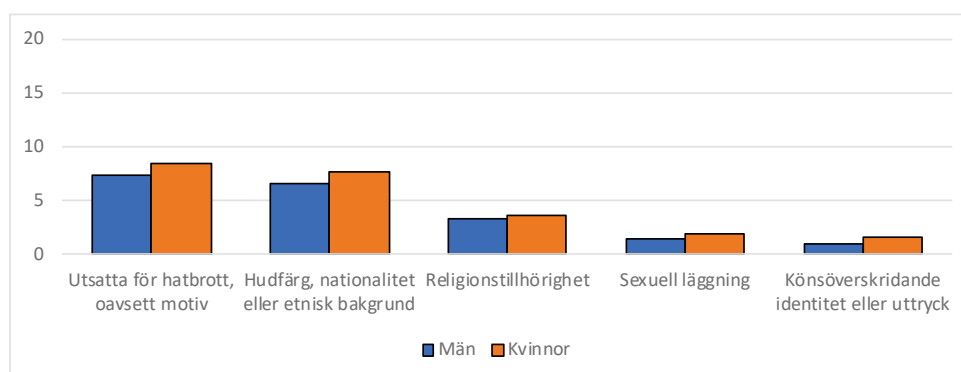
Resultat från Politikernas trygghetsundersökning (PTU)

I detta avsnitt presenteras resultat avseende förtroendevalda som utsatts för olika typer av händelser just i egenskap av förtroendevalda, och som uppgett att det förekommit ett eller flera hatbrottsmotiv. Det är viktigt att ha i åtanke att det inte behöver handla om att den förtroendevalda blivit utsatt på grund av till exempel sin egen sexuella läggning, utan också om de utsatts efter att ha uttalat sig i HBTQ-frågor och därigenom kan ha uppfattats företrädare till exempel homosexuella personer. Mer detaljerade resultat återfinns i tabellerna B4, B5A, B5B och B8 i bilaga 1.

Utsatthet för hatbrott

Totalt uppgav 8 procent av de förtroendevalda kvinnorna och 7 procent av de förtroendevalda männen att de utsatts för något hatbrott under 2018 (se figur 14). Det vanligast förekommande motivet var hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund. Könsskillnaden mellan kvinnor och män återfinns vid samtliga motiv, även om skillnaden är mindre vid de mindre vanligt förekommande motiven. Utsatthet för hatbrott på grund av religionstillhörighet uppges av 3,7 procent av kvinnorna och 3,3 procent av männen 2018. Vidare uppgav 2,0 procent av de förtroendevalda kvinnorna och 1,5 procent av männen att de utsatts för hatbrott på grund av sexuell läggning under 2018, medan 1,6 procent av kvinnorna och 1,0 procent av männen uppgav att de utsatts för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Figur 14. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för kön och motiv.

Utsatthet för olika hatbrottsmotiv

Det är vanligt att de förtroendevalda som uppger utsatthet för hatbrott, uppger att det förekommit flera motiv till händelsen (se tabell B8 i bilaga 1). Drygt hälften (52 procent) av de förtroendevalda som utsatts för hatbrott 2018 uppgav detta. Precis som i NTU är det vanligast hatbrottsmotivet en kombination av dels hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, dels religionstillhörighet (11 procent), följt av en kombination av dels hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, dels sexuell läggning (5 procent).

Utsatthet för hatbrott i olika grupper

I det här avsnittet redovisas utsatthet för hatbrott i förhållande till olika bakgrundsfaktorer. Resultaten presenteras som andelen utsatta uppdelat på kön²¹, ålder, svensk eller utländsk bakgrund, politisk församling, partitillhörighet och polisregion. Trots att andelen utsatta för hatbrott kan se olika ut vid en sådan uppdelning, behöver det inte finnas ett orsakssamband mellan en viss grupp av förtroendevalda och dess grad av utsatthet för hatbrott, utan det kan finnas andra faktorer som i själva verket är det som påverkar utsattheten.

Ålder

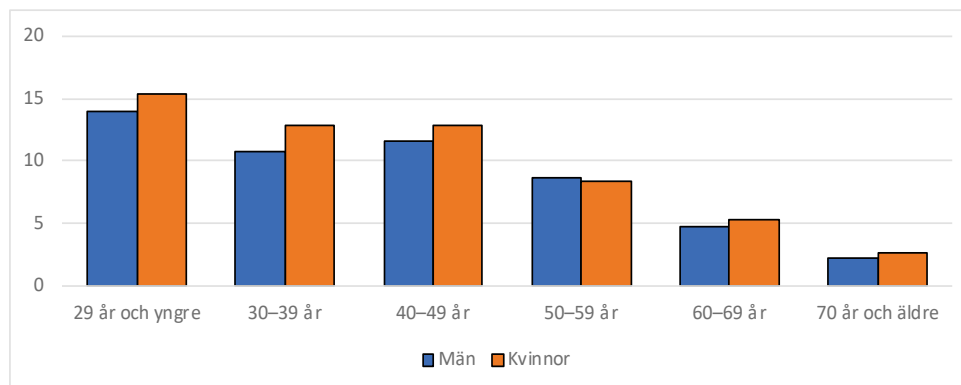
Utsatthet för hatbrott är vanligare bland yngre förtroendevalda än bland äldre (figur 15). Detta mönster gäller även förtroendevaldas utsatthet för brott generellt, oavsett om det finns hatbrottsmotiv eller inte. I de tre yngre åldersgrupperna är det en något större andel kvinnliga än manliga

²¹ Här avses juridiskt kön.

förtroendevalda som uppger att de blivit utsatta för hatbrott 2018, medan det i de tre äldre åldersgrupperna är mer jämnt fördelat mellan könen. Samma mönster framkommer för samtliga hatbrottsmotiv 2018, och har också sett likartat ut tidigare år (se tabell B4 i bilaga 1).

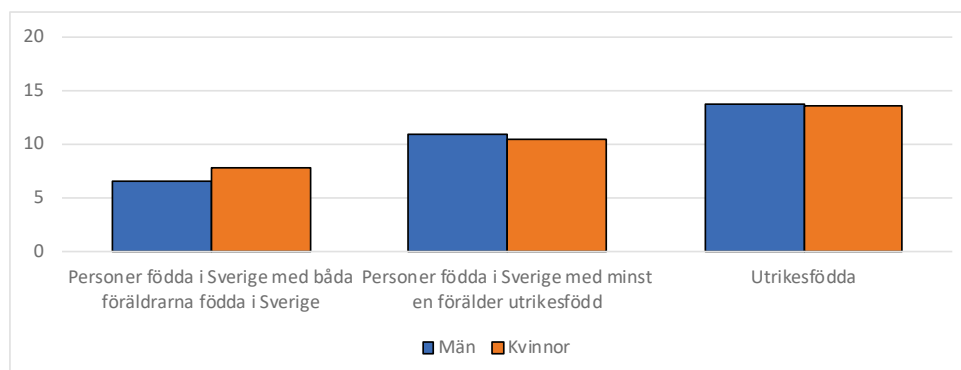
Figur 15. Andelen (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för kön och ålder.

Svensk eller utländsk bakgrund

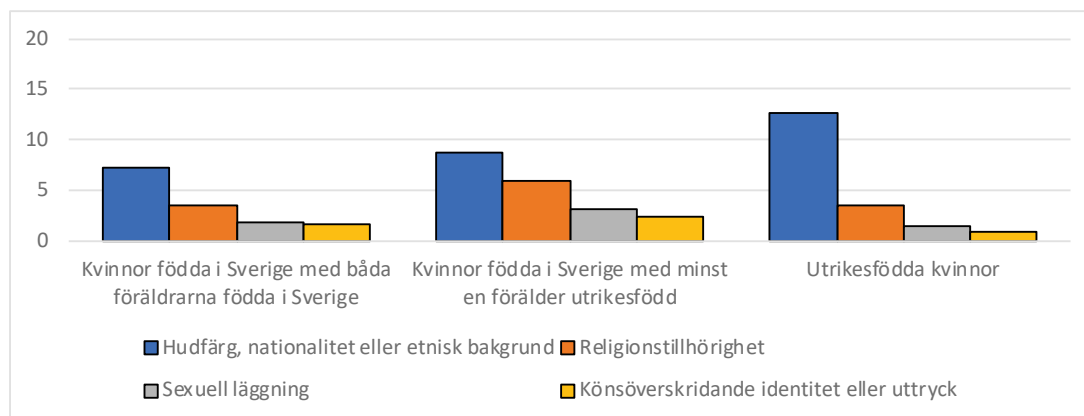
Som framgår i figur 16 nedan är andelen förtroendevalda som uppger att de utsatts för hatbrott störst bland utrikesfödda personer, följt av svenskfödda personer med minst en utrikesfödd förälder. Det är minst vanligt att förtroendevalda som är svenskfödda och vars båda föräldrar också är svenskfödda uppger att de blivit utsatta för hatbrott. Mönstret är likartat för både kvinnor och män. För män har mönstret sett likadant ut även tidigare år. För kvinnor var dock utsattheten 2016 och 2014 störst inom gruppen som är svenskfödda med minst en utrikesfödd förälder, jämfört med utrikesfödda och svenskfödda personer vars båda föräldrar också är svenskfödda (se tabell B4 i bilaga 1).

Figur 16. Andelen (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för kön och svensk/utländsk bakgrund.

När analysen delas upp på olika hatbrottsmotiv framgår att det vanligaste hatbrottsmotivet är hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, oavsett kön och oavsett om den förtroendevalda är svenskfödd eller utrikesfödd (se figur 17A och 17B samt tabell B5A och B5B i bilaga 1). Att det är det vanligaste motivet även vid brott mot förtroendevalda som är svenskfödda och vars båda föräldrar också är svenskfödda, kan delvis bero på att det även i denna grupp förekommer personer med annan hudfärg eller etnisk bakgrund än majoritetsbefolkningen i Sverige. Den indelning som används i denna fördjupningsstudie utgår endast från var den utsatta personen och hans föräldrar är födda, inte vilken etnisk grupptillhörighet eller hudfärg hen har. Det kan också bero på att den förtroendevalda arbetar med frågor som rör en viss etnisk minoritetsgrupp, och därför uppfattas som en representant för den gruppen.

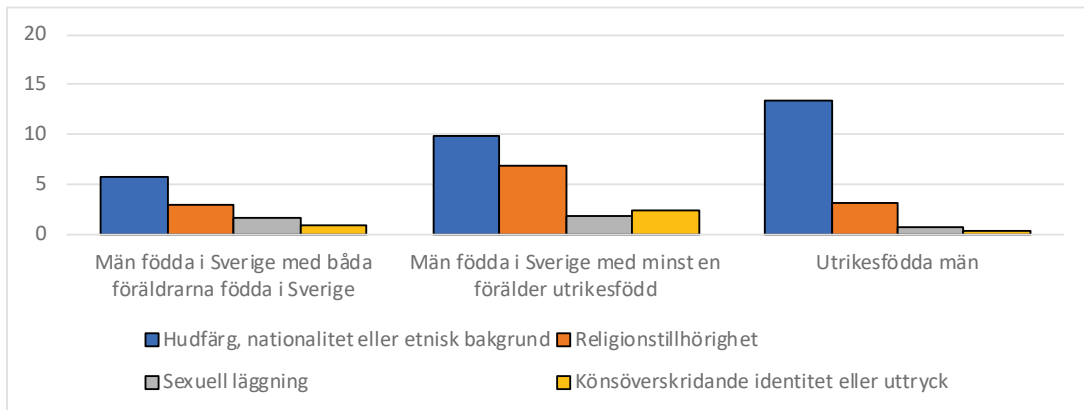
Figur 17A. Andelen (%) förtroendevalda kvinnor som uppgav att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

När det gäller hatbrott på grund av religionstillhörighet är det bland både kvinnor och män vanligast att de förtroendevalda som utsätts är svenskfödda med minst en utrikesfödd förälder, jämfört med övriga två grupper.

Vid hatbrott på grund av sexuell läggning och på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck är det något vanligare att svenskfödda personer uppgav att de utsätts (oavsett var föräldrarna är födda), jämfört med utrikesfödda personer. Detta gäller för både kvinnor och män.

Figur 17B. Andelen (%) förtroendevalda män som uppgav att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

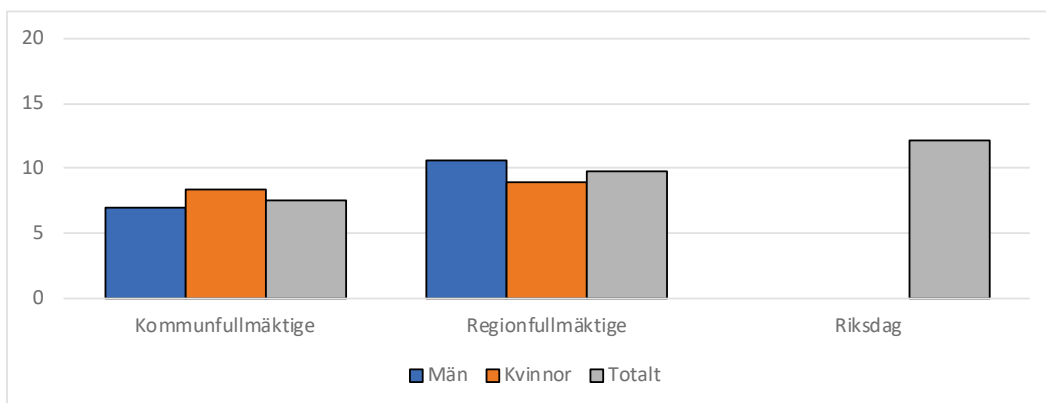

Politisk församling

Andelen förtroendevalda som utsattes för hatbrott 2018 var störst i riksdagen, följt av regionfullmäktige och därefter kommunfullmäktige (figur 18). Bland riksdagsledamöterna uppgav 12 procent att de utsatts för någon form av hatbrott under 2018. Andelen riksdagsledamöter som utsatts kan inte särredovisas på kön grund av att antalet svarande är för litet.

Inom regionfullmäktige uppgav 11 procent av männen och 9 procent av kvinnorna att de utsatts. Inom kommunfullmäktige är andelen kvinnor som uppger att de utsatts för hatbrott istället något större än andelen män (8 respektive 7 procent). Här är det värt att notera att det är betydligt fler förtroendevalda i kommunfullmäktige än i regionfullmäktige och i riksdagen.

Figur 18. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för kön och politisk församling.

Ett intressant mönster som framkommer är att bland förtroendevalda i

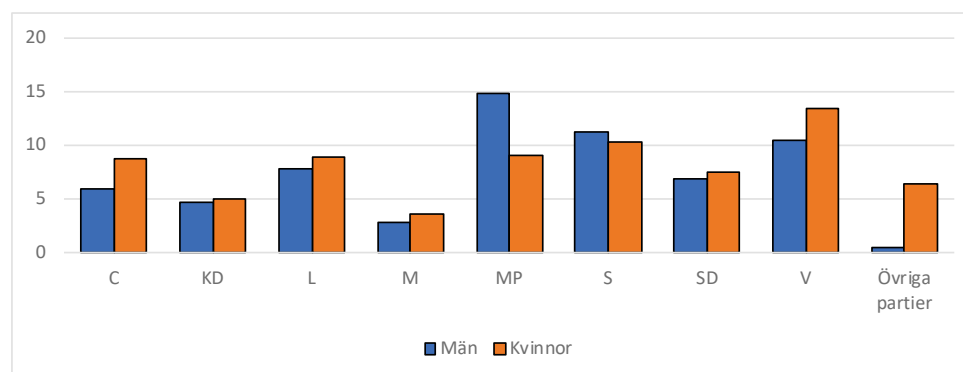
kommun- respektive regionfullmäktige har andelen som uppger att de utsatts varit större de båda valåren 2014 och 2018 jämfört med de mellanliggande åren 2012 och 2016, medan andelen förtroendevalda i riksdagen som uppger att de utsatts för hatbrott var större under de två mellanliggande åren 2012 och 2016, och mindre under valåren 2014 och 2018 (se tabell B4 i bilaga 1).

Partitillhörighet

Utsatthet för hatbrott var under valåret 2018 totalt sett vanligast inom Miljöpartiet och Vänsterpartiet (12 procent inom respektive parti, se tabell B4 i bilaga 1). Mönstret ser dock olika ut för kvinnor och för män, och över åren som undersökningen genomförts. I figur 19 framgår att andelen kvinnor som uppger att de utsattes under 2018 var störst inom Vänsterpartiet (13 procent), följt av Socialdemokraterna (10 procent). Bland män var andelen utsatta för hatbrott störst inom Miljöpartiet (15 procent) följt av Socialdemokraterna (11 procent). Den största könsskillnaden återfinns inom gruppen med övriga partier samt inom Miljöpartiet.

Mönstret skiljer sig åt även mellan de olika år som undersökningen genomförts (se tabell B4 i bilaga 1). Gemensamt för åren 2014 och 2016 är att andelen utsatta för hatbrott var störst inom Vänsterpartiet, medan andelen förtroendevalda som uppger utsatthet för hatbrott 2012 var störst inom Sverigedemokraterna.

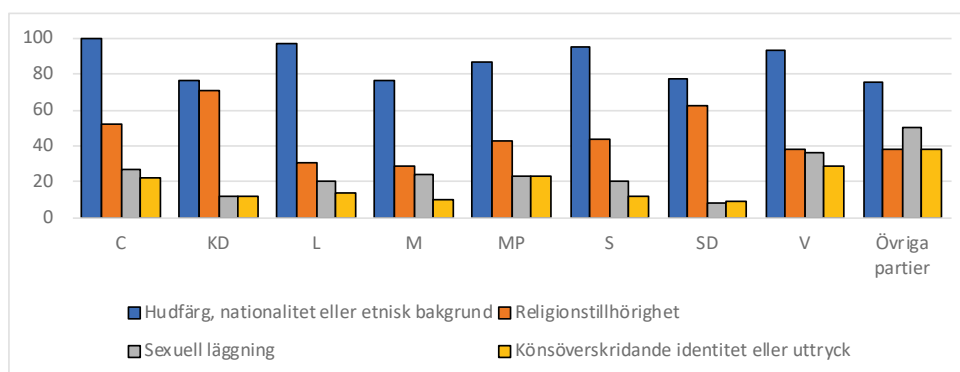
Figur 19. Andelen (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för kön och partitillhörighet.

Det framkommer också skillnader i vilka typer av hatbrott som förtroendevalda inom olika partier utsätts för. Inom samtliga riksdagspartier är det vanligast att utsättas för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund (figur 20). Inom Kristdemokraterna är det dock en nästan lika stor andel som uppgett att de utsatts för hatbrott på grund av religions-

tillhörighet, som den andel som uppgett att de utsatts på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund (71 respektive 76 procent av de utsatta inom partiet). Även inom Sverigedemokraterna syns ett liknande mönster, där 62 procent av de utsatta inom partiet uppger att det var på grund av religionstillhörighet och 77 procent uppger att de utsatts på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund. Det framkommer också stora skillnader mellan partierna när det gäller utsatthet på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck. Bland de utsatta inom Vänsterpartiet uppger 29 procent att de utsattes för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck, medan motsvarande andel bland de utsatta inom Sverigedemokraterna är 9 procent. Att utsattheten skiljer sig åt så pass mycket ska inte automatiskt ses som en konsekvens av antalet medlemmar med den aktuella identiteten, utan kan bero på att vissa partier i större utsträckning arbetar med frågor som berör respektive form av hatbrott.

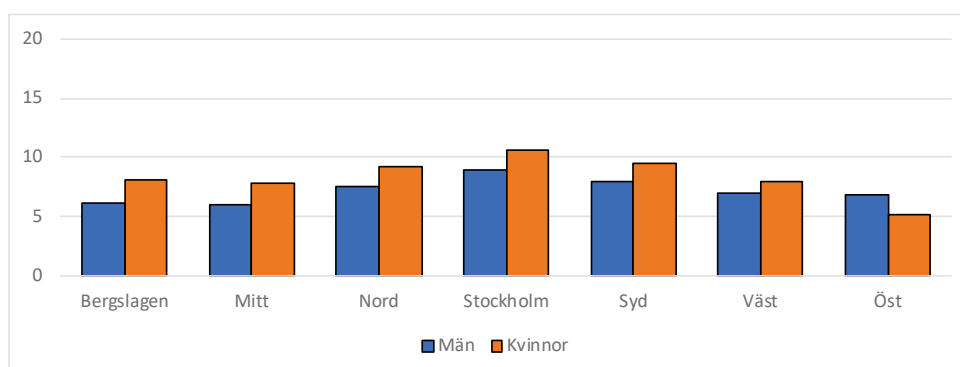
Figur 20. Fördelning (%) av hatbrottsmotiv bland förtroendevalda inom respektive parti som uppgav att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för motiv. Flera svarsalternativ möjliga.

Polisregion

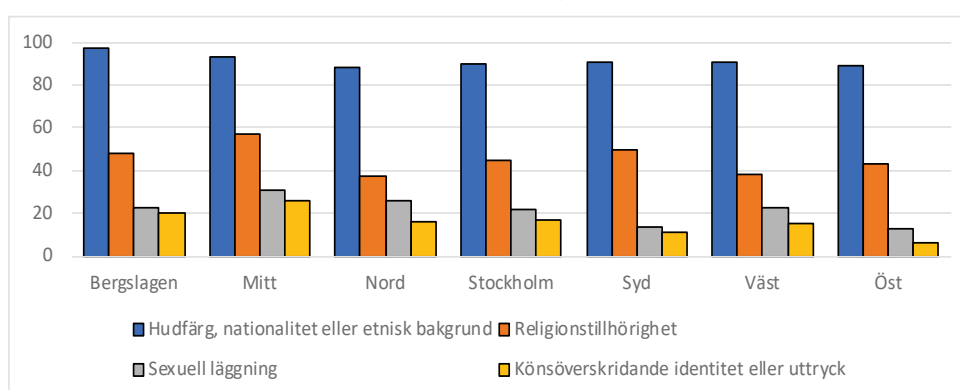
När utsattheten för hatbrott under 2018 studeras uppdelat på de sju polisregionerna framkommer att störst andel förtroendevalda som uppger att de utsatts återfinns i polisregion Stockholm, medan minst andel utsatta återfinns i polisregion Öst (10 respektive 6 procent, se figur 21 och tabell B4 i bilaga 1). Andelen förtroendevalda kvinnor som uppgivit att de utsatts för hatbrott 2018 är större än andelen män i alla polisregioner förutom Öst. Könsfördelningen har varierat över åren, men polisregion Öst är den polisregion där andelen män varje år varit större än andelen kvinnor, bland de förtroendevalda som uppgett att de utsatts för hatbrott.

Figur 21. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för kön och polisregion.

När utsattheten inom polisregionerna även delas upp på olika motiv framkommer samma mönster inom samtliga polisregioner: det är vanligast med hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, följt av hatbrott på grund av religionstillhörighet (figur 22). När det gäller utsatthet på grund av religionstillhörighet är den andel av de utsatta som uppger detta störst inom polisregion Mitt (57 procent), medan andelen är minst bland de utsatta inom polisregion Nord (37 procent). För hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck framkommer stora skillnader mellan polisregionerna, vilket också framkom i analysen över utsatthet inom olika partier. Bland de utsatta inom polisregion Mitt uppger 26 procent att de utsattes för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck, medan motsvarande andel bland de utsatta inom polisregion Öst är 6 procent.

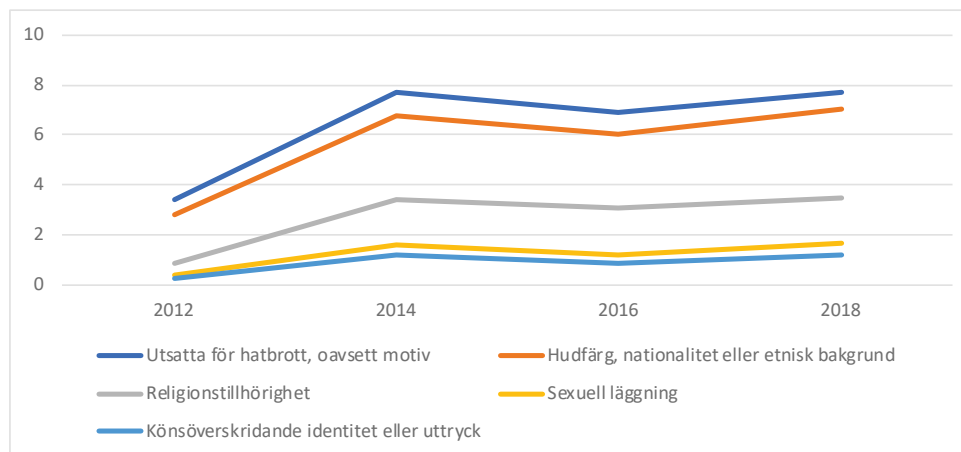
Figur 22. Fördelning (%) av hatbrottsmotiv bland förtroendevalda inom respektive polisregion som uppgav att de utsattes för hatbrott 2018, enligt PTU 2019. Särredovisning för motiv. Flera svarsalternativ möjliga.

Utsatthet för hatbrott över tid

Andelen förtroendevalda som uppger att de utsatts för någon form av hatbrott har ökat över tid (se figur 23 nedan samt tabell B4 i bilaga 1). År 2018 uppgav totalt 8 procent av de förtroendevalda att de hade utsatts. Andelen som uppgav att de hade utsatts låg på samma nivå under båda valåren 2014 och 2018, medan nivån var lägre under de mellanliggande åren, och då särskilt 2012 (3,4 procent). Samma mönster över tid framkommer även när den totala utsattheten bland förtroendevalda studeras; utsattheten totalt sett är högre under valår (Brå 2019d). För hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund samt sexuell läggning var utsattheten högst under valåren 2014 och 2018, medan den var lägre under de mellanliggande åren. För hatbrott på grund av religionstillhörighet eller könsöverskridande identitet och uttryck har utsattheten legat på en mer jämn nivå åren 2014–2018. Det skedde en kraftig ökning av andelen förtroendevalda som uppgav att de utsatts mellan 2012 och 2014 (från 3,4 till 8 procent). Samma mönster framkommer för samtliga hatbrottsmotiv i undersökningen, även om storleken på ökningen mellan 2012 och 2014 varierar mellan de olika motiven. Här bör noteras att en förtroendevald kan ha utsatts för hatbrott med flera motiv vid samma händelse, och kan därför förekomma inom flera av de motiv som redovisas.

Figur 23. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Totalt samt särredovisning för motiv.

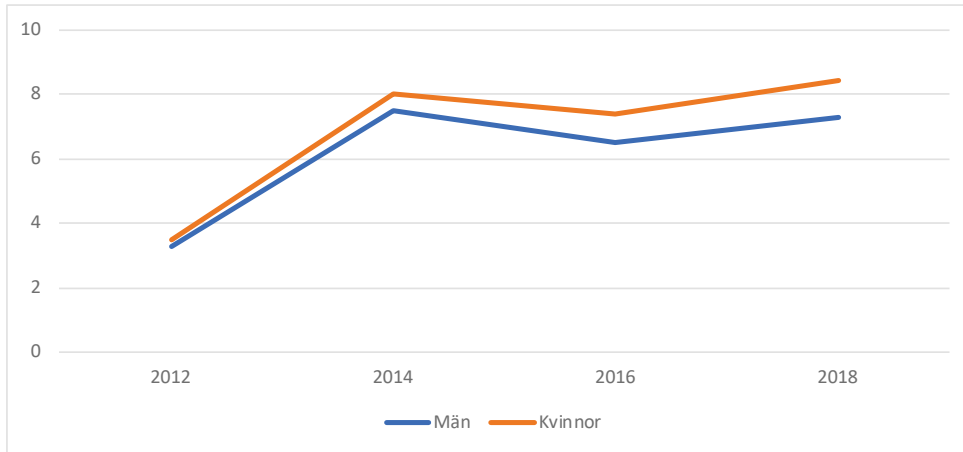

Utsatthet för hatbrott över tid för kvinnor och män

När förtroendevaldas utsatthet för hatbrott över tid studeras för kvinnor och män separat, framkommer samma mönster för båda könen (figur 24). Under valåret 2018 uppgav 8 procent av kvinnorna att de utsatts för någon form av hatbrott, vilket var en ökning från 3,5 procent 2012. För männen var andelen 7 procent 2018, en ökning från 3,3 procent 2012. Utsattheten

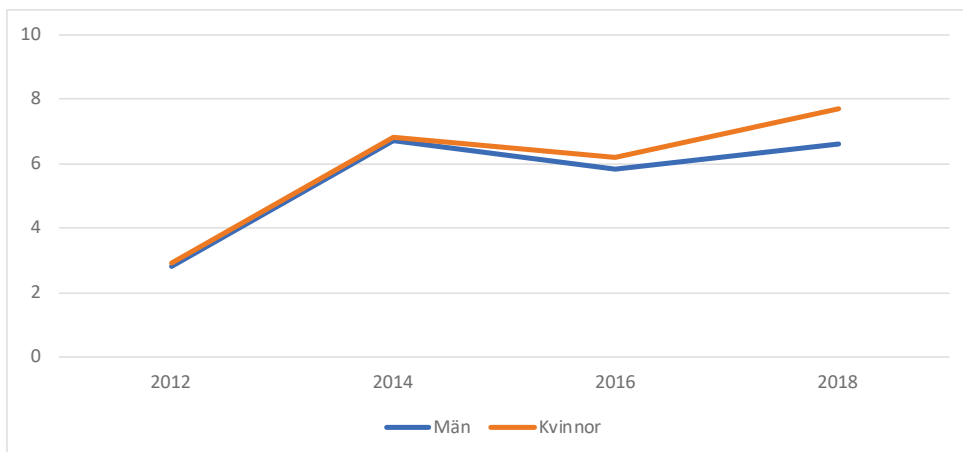
var högre under valåren jämfört med under de mellanliggande åren. Skillnaden mellan könen har ökat något över tid, men trenderna är snarlika.

Figur 24. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Särredovisning för kön.

Vad gäller utsattheten över tid för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund uppgav 8 procent av kvinnorna att de blivit utsatta 2018, vilket innebar en ökning från 2,9 procent 2012 (figur 25). För män var denna andel 7 procent 2018, vilket innebar en ökning från 2,8 procent 2012. Skillnaden mellan könen har ökat något över tid.

Figur 25. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Särredovisning för kön.

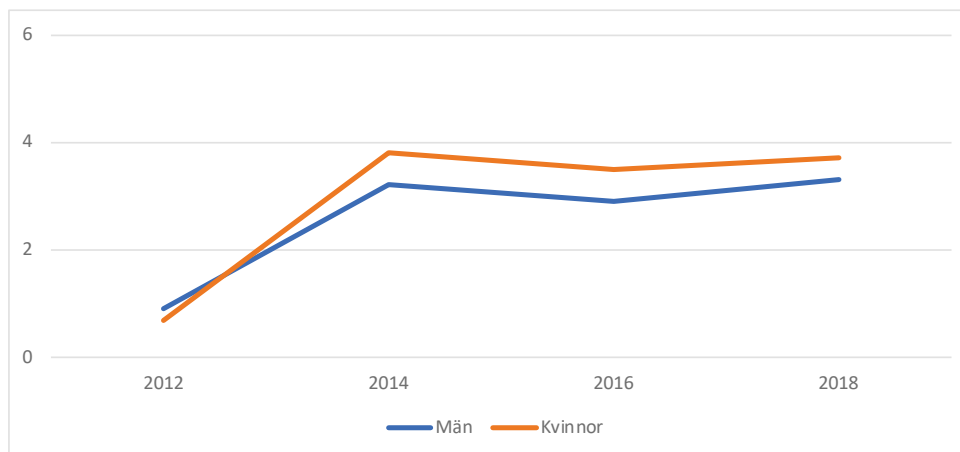

När hatbrott på grund av religionstillhörighet studeras över tid framkommer att andelen kvinnor som uppgav att de blivit utsatta ökat, från

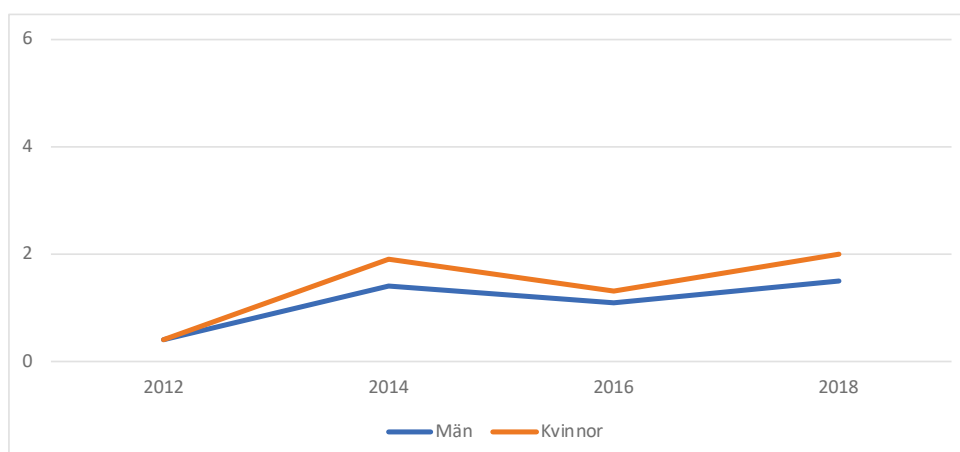
0,7 procent 2012 till 3,7 procent 2018 (figur 26). För män har andelen ökat från 0,9 procent 2012 till 3,3 procent 2018. Andelen utsatta kvinnor och män låg alltså på ungefär samma nivå 2012. Därefter syns en ökning för båda könen, men ökningen är något större för kvinnor. Under åren 2014–2018 låg utsattheten på en jämn nivå för både kvinnor och män, men nivån var högre för kvinnor.

Figur 26. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott på grund av religionstillhörighet 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Särredovisning för kön.

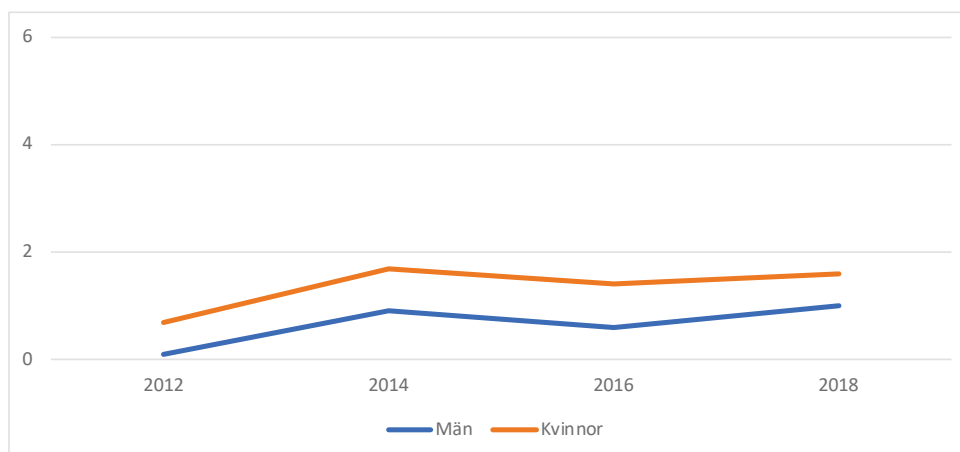
När det gäller utsattheten för hatbrott på grund av sexuell läggning uppgav 2,0 procent av kvinnorna att de hade utsatts för denna typ av hatbrott under 2018, vilket var en ökning från 0,4 procent 2012 (figur 27). För män var andelen utsatta 1,5 procent 2018, vilket även detta var en ökning från 0,4 procent 2012. Könsskillnaderna verkar vara något större under valåren jämfört med under de mellanliggande åren. För kvinnor är skillnaden i utsatthet mellan valår och mellanliggande år något mer framträdande än för män.

Figur 27. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott på grund av sexuell läggning 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Särredovisning för kön.

Andelen kvinnor utsatta för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck var 1,6 procent 2018, en ökning från 0,7 procent 2012 (figur 28). Andelen män som uppgav att de utsatts för denna typ av hatbrott var 1,0 procent 2018, vilket var en ökning från 0,1 procent 2012. Utsattheten bland kvinnor respektive män följer samma mönster, dock på en lägre nivå för männen. Här bör noteras att redovisningen sker utifrån de förtroendevaldas juridiska kön.

Figur 28. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Särredovisning för kön.

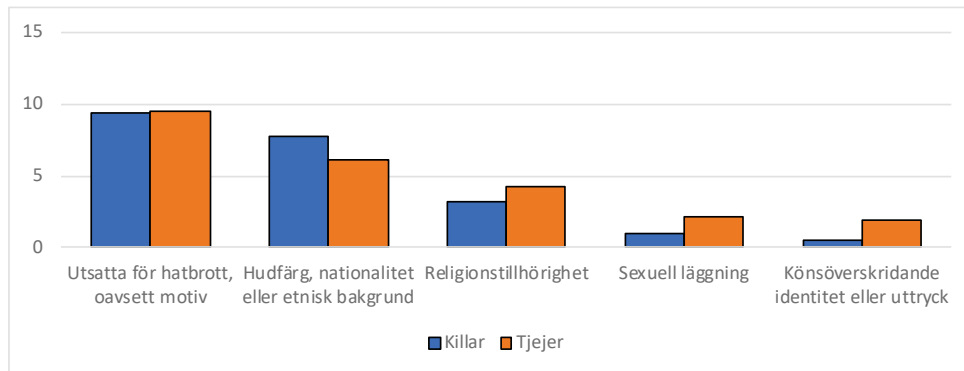
Resultat från Skolundersökningen om brott (SUB)

I detta avsnitt presenteras resultat gällande utsatthet för hatbrott bland elever i årskurs 9 i Sverige. Mer detaljerade resultat återfinns i tabellerna B6, B7A, B7B samt B8 i bilaga 1.

Utsatthet för hatbrott

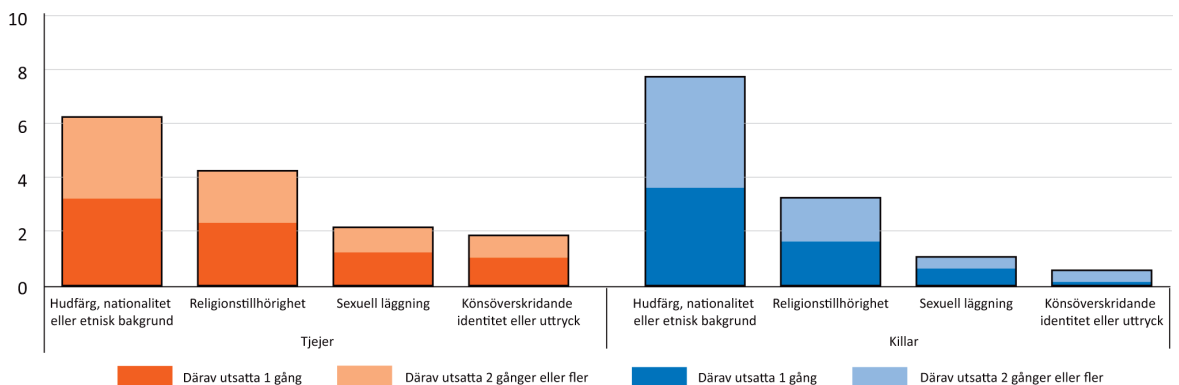
Totalt uppgav nästan 10 procent av tjejerna och drygt 9 procent av killarna i årskurs 9 att de blivit utsatta för något hatbrott under 2019 (figur 29). Nivån var alltså ungefär densamma för båda könen. Sett till de olika motiven framkommer dock vissa könsskillnader. Det är en något större andel killar än tjejer som uppger att de utsatts för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund (nästan 8 procent respektive drygt 6 procent). Samtidigt är det en något större andel tjejer än killar som uppger att de utsatts för övriga typer av hatbrott. Andelen som uppger att de utsatts för hatbrott på grund av religionstillhörighet är 4,2 procent för tjejer och 3,2 procent för killar. När det gäller hatbrott på grund av sexuell läggning är motsvarande andel 2,1 procent för tjejer och 1,0 procent för killar, medan andelen tjejer respektive killar som uppger att de utsatts för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck är 1,9 respektive 0,5 procent.

Figur 29. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott 2019, enligt SUB 2019. Särredovisning för kön och motiv.

När utsattheten även delas upp efter om det skett vid ett tillfälle eller vid upprepade tillfällen framkommer också vissa könsskillnader (figur 30). Bland tjejer som utsatts för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund är det ungefär lika vanligt att det skett vid ett tillfälle som att det skett vid upprepade tillfällen. För killar är det dock en något större andel som uppger att det skett vid upprepade tillfällen, jämfört med andelen som uppger att det skett endast en gång. För övriga motiv är det något vanligare att både tjejer och killar uppger att de utsatts vid ett tillfälle än att det skett vid upprepade tillfällen. Undantaget är killar som utsatts för hatbrott på grund av religionstillhörighet (där andelen som utsatts en gång är lika stor som andelen som utsatts vid upprepade tillfällen) samt andelen killar som uppger att de utsatts för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck (där andelen som utsatts en gång är något mindre än andelen som uppger att det skett vid upprepade tillfällen).

Figur 30. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott 2019, enligt SUB 2019. Särredovisning för kön, motiv och antal gånger som utsattheten skett.

Utsatthet för olika hatbrottsmotiv

Precis som resultaten från NTU och PTU, visar även resultaten från Skolundersökningen om brott att det är vanligt att de som uppger sig ha utsatts för hatbrott, uppger flera motiv (se tabell B8 i bilaga 1). Drygt en tredjedel (35 procent) av eleverna i årskurs 9 som utsatts för hatbrott enligt SUB 2019 uppgav att det förekom mer än ett motiv till händelsen. Precis som i NTU och PTU är det vanligast med en kombination av dels hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, dels religionstillhörighet (12 procent). Näst vanligast är en kombination av dels sexuell läggning, dels könsöverskridande identitet eller uttryck (3,4 procent).

Utsatthet för hatbrott i olika grupper

Resultaten i detta avsnitt presenteras i andel utsatta för hatbrott uppdelat på kön²² och svensk eller utländsk bakgrund.

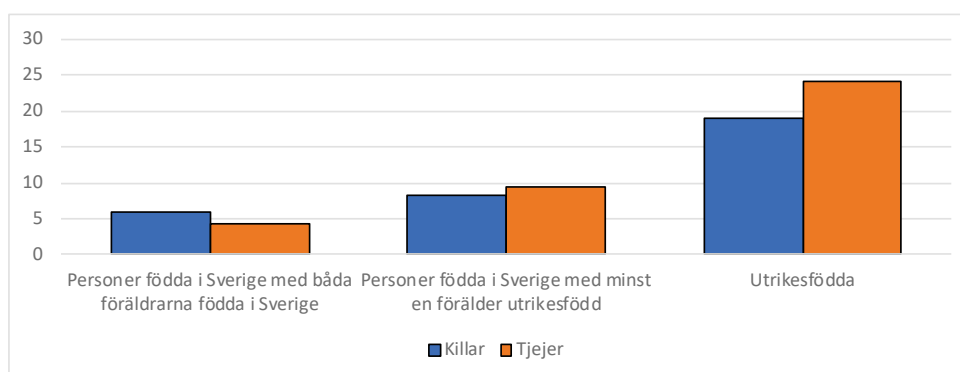
Svensk eller utländsk bakgrund

Som framgår i figur 31 är andelen elever som uppger att de utsatts för hatbrott störst bland elever som är utrikesfödda, följt av svenskfödda elever med minst en utrikesfödd förälder. Mönstret är likartat för både tjejer och killar. Bland utrikesfödda tjejer uppger 24 procent att de utsattes för något hatbrott under 2019, medan motsvarande andel bland utrikesfödda killar är 19 procent. År 2017 var mönstret det motsatta; då var det en större andel bland de utrikesfödda killarna än bland de utrikesfödda tjejerna som uppgav att de hade utsatts. År 2015 var andelen lika stor för båda könen (se tabell B6 i bilaga 1).

---

²² Här avses den uppgift om kön som eleven uppgett i enkäten.

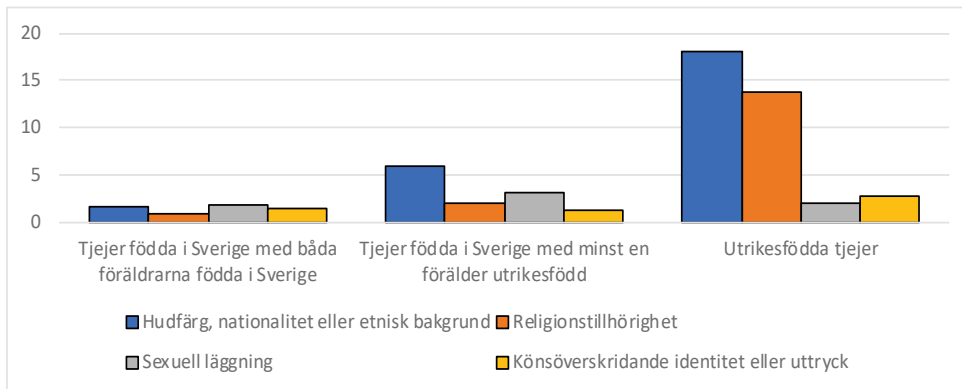
Figur 31. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott 2019, enligt SUB 2019. Särredovisning för kön och svensk/utländsk bakgrund.

När analysen även delas upp på olika hatbrottsmotiv framgår att det i gruppen elever som är utrikesfödda är en betydligt större andel som uppgav att de utsatts för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund och på grund av religionstillhörighet. Detta gäller både för tjejer och för killar (figur 32A och 32B). Som exempel kan nämnas att bland utrikesfödda tjejer uppgav 18 procent att de utsatts för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, medan motsvarande andel bland svenskfödda tjejer med båda föräldrarna svenskfödda är 1,6 procent. Motsvarande andelar bland killar är 17 respektive 4,7 procent. Samma mönster framkommer även när man studerar hatbrott på grund av religionstillhörighet.

Att hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund är det vanligaste motivet även bland killar i årskurs 9 som är svenskfödda och vars båda föräldrar också är svenskfödda, beror troligtvis till viss del på att det även i denna grupp förekommer personer med annan hudfärg eller etnisk bakgrund än majoritetsbefolkningen i Sverige. Den indelning som används i denna fördjupningsstudie utgår endast från var den utsatta personen och hans föräldrar är födda, inte vilken etnisk grupptillhörighet eller hudfärg hen har.

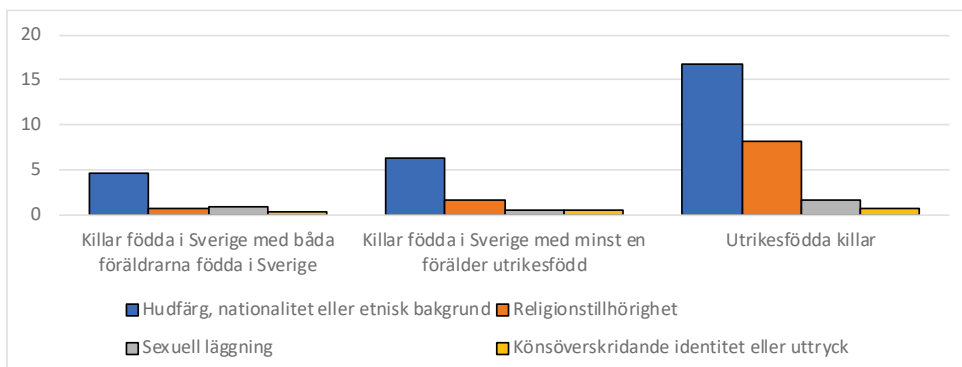
Figur 32A. Andelen (%) tjejer i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott 2019, enligt SUB 2019. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

När det gäller hatbrott på grund av sexuell läggning ser mönstret lite annorlunda ut. Här är andelen utsatta något större bland svenskfödda tjejer med minst en utrikesfödd förälder, än bland utrikesfödda tjejer och svenskfödda tjejer med båda föräldrarna svenskfödda. Detta mönster framkommer dock inte bland killar, utan där är andelen utsatta för hatbrott på grund av sexuell läggning något större bland utrikesfödda killar.

Sett över tid har andelen utsatta för hatbrott varit störst bland utrikesfödda elever, varje år som undersökningen genomförts (se tabellerna B7A och B7B i bilaga 1). För utrikesfödda killar har det varje år varit vanligast att utsättas för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund. För utrikesfödda tjejer var detta vanligast 2017 och 2019, medan det 2015 var en lika stor andel utrikesfödda tjejer som uppgav att de utsatts för hatbrott på grund av religionstillhörighet, som andelen som uppgav utsatthet för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund.

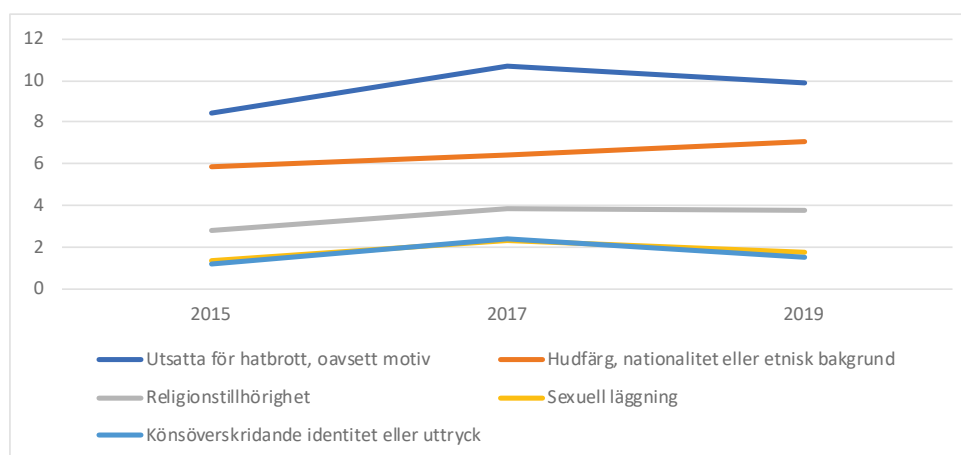
Figur 32B. Andelen (%) killar i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott 2019, enligt SUB 2019. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

Utsatthet för hatbrott över tid

År 2019 uppgav 10 procent av eleverna att de utsatts för någon form av hatbrott, vilket är en ökning från 8 procent 2015 (se figur 33 nedan samt tabell B6 i bilaga 1). Utsattheten var dock högst 2017 (11 procent). Ett liknande mönster över tid framkommer även när den totala utsattheten bland elever i årskurs 9 studeras, oavsett om det funnits ett hatbrottsmotiv eller inte; utsattheten totalt sett var högst 2017 och något lägre under 2015 och 2019 (Brå 2020b). Utsattheten över tid ser lite olika ut för de olika hatbrottsmotiven.

Figur 33. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Totalt samt särredovisning för motiv.

Som framgår i figur 33 ovan är hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund den vanligaste typen av hatbrott bland elever i årskurs 9. Andelen elever som uppgett att de utsatts för hatbrott med detta motiv var 7 procent 2019, vilket var en större andel än vid de två tidigare undersökningarna, 2017 och 2015. Utsatthet för hatbrott på grund av religionstillhörighet uppges av 3,8 procent av eleverna 2019. Detta är på samma nivå som 2017, men högre än 2015. Vidare uppgav 1,8 procent av eleverna att de utsatts för hatbrott på grund av sexuell läggning under 2019, medan 1,5 procent uppgav att de utsatts för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck. För dessa två motiv ser utsattheten över tid likadan ut som för den totala utsattheten – andelen utsatta var störst 2017 och något mindre 2015 och 2019.

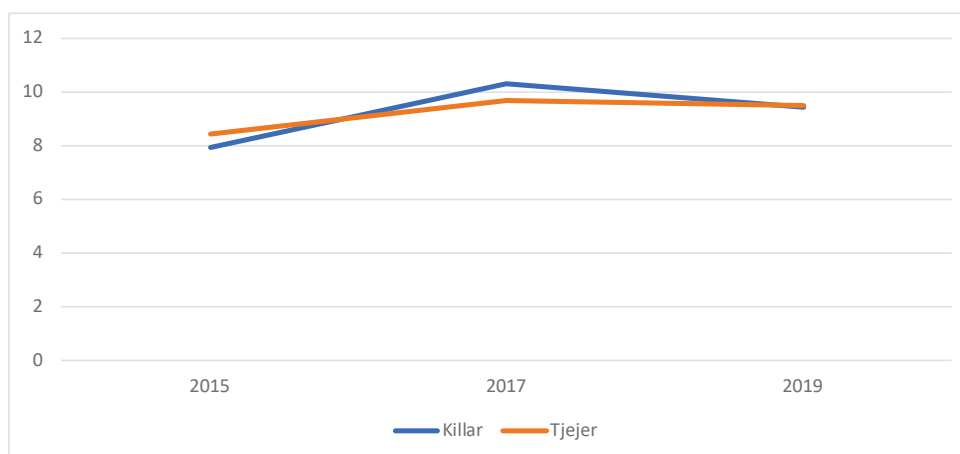
Utsatthet för hatbrott över tid för tjejer och killar

När utsattheten för hatbrott bland elever i årskurs 9 studeras för tjejer och killar separat framkommer att andelen tjejer som uppgav att de utsatts för

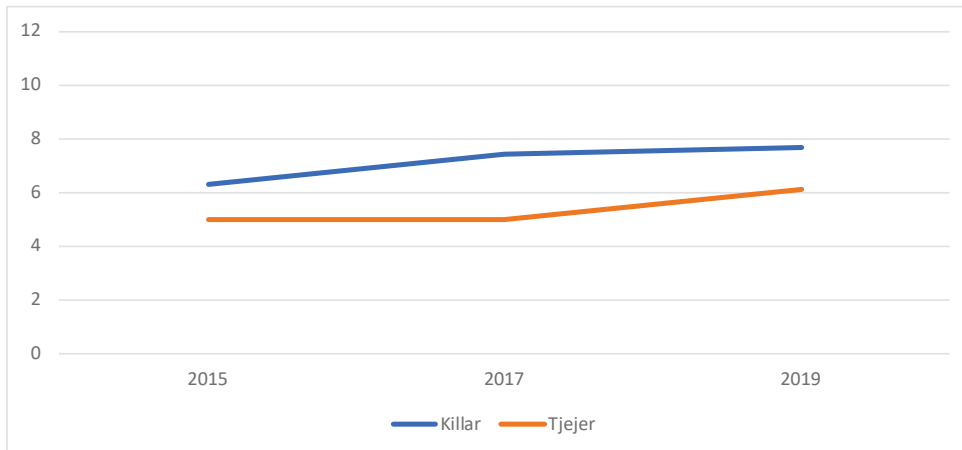
någon form av hatbrott var 10 procent 2019, vilket innebar en ökning från 8 procent 2015 (figur 34). Andelen var på i princip samma nivå 2017 som 2019. Andelen killar som uppgav att de utsatts 2019 var 9 procent, vilket är en liten ökning från 2015, då 8 procent av killarna uppgav att de utsatts. Andelen var dock störst 2017 (10 procent). Könsskillnaden har sett lite olika ut under åren. År 2015 var andelen utsatta tjejer något större än andelen utsatta killar. År 2017 var mönstret det motsatta, och 2019 var andelen utsatta likadan mellan könen.

Figur 34. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Särredovisning för kön.

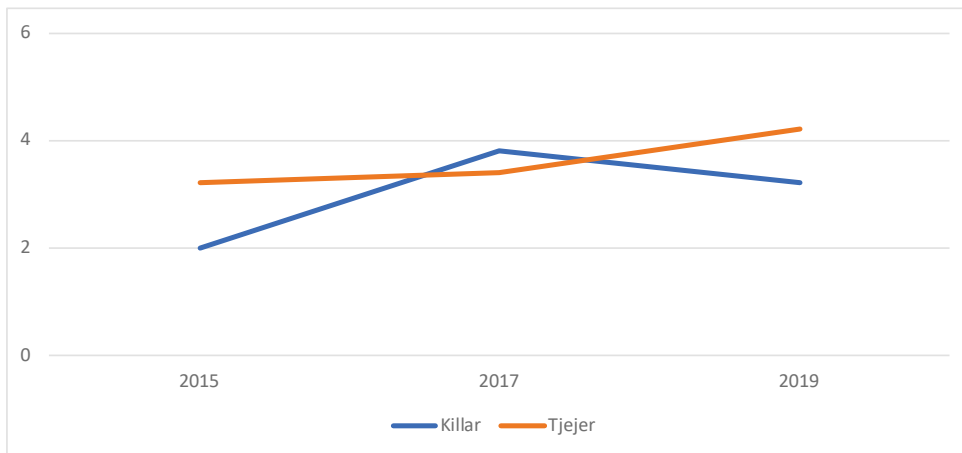
När man studerar hur utsattheten för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund utvecklats över tid framkommer det att 6 procent av tjejerna uppgav att de utsatts för denna typ av hatbrott 2019, vilket var en ökning jämfört med 2015 och 2017, då 5 procent av tjejerna uppgav att de utsatts (figur 35). För killar var andelen utsatta 8 procent 2019, en ökning från 6 procent 2015. Här syns en könsskillnad i andelen utsatta, som återfinns alla tre åren. Bland tjejer låg nivån stabilt mellan 2015 och 2017, för att därefter öka, medan det bland killar skedde en ökning mellan samtliga tre år. För både tjejer och killar var andelen utsatta störst 2019.

Figur 35. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Särredovisning för kön.

Vad gäller hatbrott på grund av religionstillhörighet framkommer ett annat mönster än ovan, och det ser olika ut för tjejer och killar (figur 36). Andelen tjejer som uppgav att de utsatts för hatbrott på grund av religions-tillhörighet ökade från 3,2 procent 2015 till 4,2 procent 2019. Bland killar ökade andelen utsatta från 2,0 procent 2015 till 3,8 procent 2017, men minskade sedan till 3,2 procent 2019. Bland tjejer var andelen utsatta störst 2019, medan den bland killar var störst 2017.

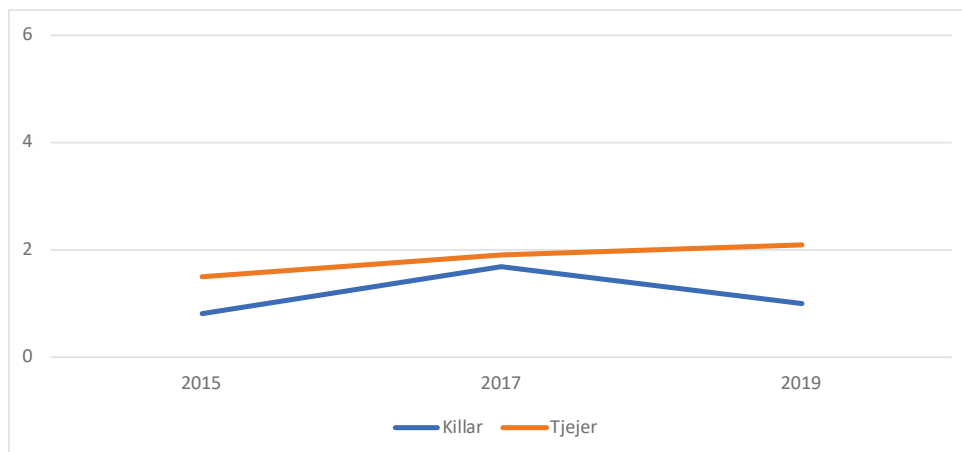
Figur 36. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott på grund av religionstillhörighet 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Särredovisning för kön.

Även när det gäller utvecklingen av hatbrott på grund av sexuell läggning skiljer sig utvecklingen åt mellan tjejer och killar (figur 37). Andelen tjejer som uppger att de utsatts var 2,1 procent 2019, vilket var en ökning från 1,5 procent 2015. Andelen killar som uppger att de utsatts för hatbrott på

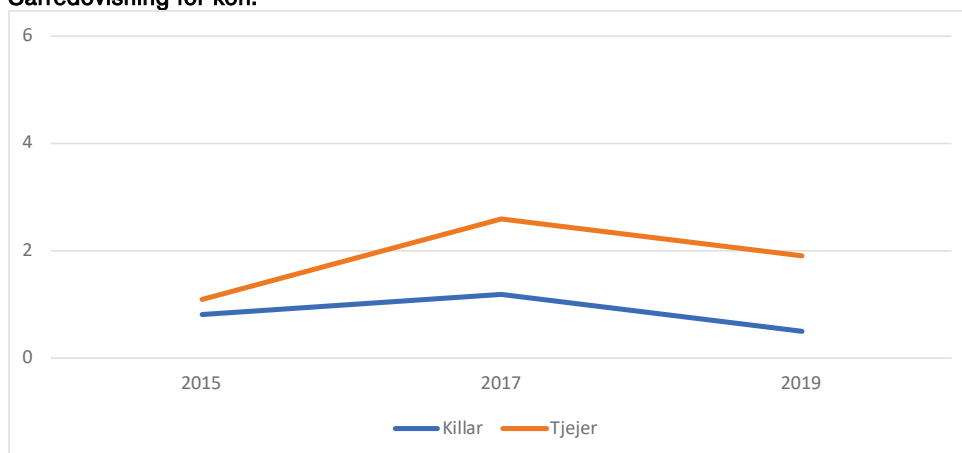
grund av sexuell läggning var 1,0 procent 2019, vilket var på ungefär samma nivå som 2015 (0,8 procent) men mindre än 2017 (1,7 procent). För tjejer uppmättes den största andelen utsatta under 2019, medan den största andelen utsatta bland killar uppmättes 2017.

Figur 37. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott på grund av sexuell läggning 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Särredovisning för kön.

Andelen tjejer som uppger att de utsattes för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck var 1,9 procent 2019 (figur 38). Andelen som uppgett denna typ av utsatthet ökade från 1,1 procent 2015 till 2,6 procent 2017, för att därefter minska något 2019. Bland killar uppgav 0,5 procent att de utsattes under 2019, vilket var något mindre än vid de båda föregående mätningarna. För både tjejer och killar var andelen utsatta störst 2017. Här bör noteras att redovisningen bygger på den könstillhörighet som eleverna själva angett i undersökningen.

Figur 38. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Särredovisning för kön.

Avslutande reflektioner

Eftersom underlaget från NTU inte möjliggör beskrivningar av andelen utsatta personer i hela befolkningen, utan enbart bland brottsutsatta, kan dessa resultat inte fullt ut jämföras med resultaten från PTU och SUB, som beskriver utsattheten i undersökningspopulationen som helhet (samtliga förtroendevalda respektive elever i årskurs 9). Syftet är inte heller att jämföra undersökningarnas resultat med varandra, utan att fördjupa kunskapen om utsatthet för hatbrott, genom att göra en kunskaps-sammanställning. Även om inte faktiska nivåer i utsatthet kan jämföras mellan undersökningarna, kan ändå olika strukturer i brottsligheten som framkommer sättas i relation till varandra.

Vissa gemensamma mönster kan dock urskiljas i de tre undersökningarna. Ett sådant mönster är att det vanligaste förekommande är hatbrott på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund. Det näst vanligaste motivet i alla tre undersökningarna är den utsattas religionstillhörighet, följt av den utsattas sexuella läggning. Att bli utsatt för hatbrott på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck är minst vanligt i samtliga tre undersökningar. Ett annat gemensamt mönster är att det är vanligt att de utsatta uppger att det förekommer mer än ett motiv vid brotten. Den vanligaste kombinationen av hatbrottsmotiv är dels utsatthet på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund, dels religionstillhörighet.

Gemensamt i resultaten för PTU och SUB är att det är i gruppen utrikesfödda personer som störst andel uppger att de utsatts för hatbrott. Att det är dessa grupper som i störst utsträckning uppger att de utsätts för hatbrott är förväntade resultat, och ligger i linje med att det vanligaste hatbrottsmotivet är hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund. Att kategorisera utsatthet för hatbrott baserat på uppgifter om ifall de utsatta respektive deras föräldrar är födda i Sverige eller i något annat land är dock inte helt oproblematiskt, eftersom denna information inte per automatik säger något om hudfärg, etnicitet eller liknande.

När det gäller skillnader i utsatthet mellan kvinnor och män skiljer sig resultaten åt. I PTU är det en större andel kvinnliga än manliga

förtroendevalda som uppger att de utsatts för hatbrott. Detta mönster har framkommit samtliga år som PTU genomförts. I SUB är det en ungefär lika stor andel tjejer som killar i årskurs 9 som uppger att de utsatts för hatbrott, och har så varit i de tre mätningar som genomförts sedan metodbytet.

När utsatthet för hatbrott i olika åldersgrupper studeras, visar resultaten i PTU att störst andel utsatta förtroendevalda återfinns i den yngsta åldersgruppen, 29 år och yngre, följt av gruppen 40–49 år. Detsamma gäller även förtroendevaldas utsatthet för brott generellt, oavsett om det förekommit hatbrottsmotiv eller inte. I Skolundersökningen om brott kan ålderskillnader inte studeras, eftersom den enbart riktar sig till elever i samma ålder (årskurs 9).

När resultaten i NTU studeras, som inte redovisar utsattheten i befolkningen utan *andelen av de utsatta* som uppger att det förekommit något hatbrottsmotiv, är det en större andel män än kvinnor som uppger att de utsatts för något hatbrott. I NTU återfinns den största andelen utsatta i åldersgruppen 25–44 år, följt av gruppen 45–64 år. Utsattheten för hatbrott är lägst i den yngsta åldersgruppen, 16–24 år.

Den annorlunda könsfördelningen för utsatthet som framkommer i PTU jämfört med övriga två undersökningar kan bero på att hatbrott även drabbar de personer som upplevs som representanter för frågor som kan utlösa en reaktion som resulterar i ett hatbrott. När en förtroendevald person blir utsatt behöver det inte handla om att hen blivit utsatt på grund av till exempel sin egen religionstillhörighet eller sexuella läggning, utan det kan handla om att personen arbetar med eller uttalar sig i frågor som rör till exempel etablering av en religiös byggnad eller HBTQ-frågor, och då blir utsatt för att hen uppfattas som en representant för den grupp som frågan berör.

Att olika undersökningar ibland ger samstämmiga, och ibland något olika, bilder av utsattheten för hatbrott och karaktären på hatbrotten, ger en indikation på vikten av att studera utsatthet för hatbrott ur flera olika infallsvinklar och med hjälp av olika undersökningar, som vänder sig till olika delar av befolkningen, för att få en så heltäckande bild som möjligt.

Referenser

Brottsförebyggande rådet, Brå (2016). *Skolundersökningen om brott 2015. Teknisk rapport*. Rapport 2016:22. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2018). *Självrapporterad utsatthet för hatbrott. Analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen 2006–2017*. Rapport 2018:10. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019a). *Hatbrott 2018*. Rapport 2019:13. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019b). *Nationella trygghetsundersökningen 2019. Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2019:11. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019c). *Nationella trygghetsundersökningen 2019. Teknisk rapport*. Rapport 2019:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019d). *Politikernas trygghetsundersökning 2019*. Rapport 2019:15. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019e). *Politikernas trygghetsundersökning 2019. Teknisk rapport*. Rapport 2019:16. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2020a). *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2019. En teknisk beskrivning och kvalitetsbedömning*. NTU Kortanalys 2/2020. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2020b). *Skolundersökningen om brott 2019*. Rapport 2020:11. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

European Union Agency for Fundamental Rights, FRA (2016). *Current migration situation in the EU: hate crime*. Hämtad 19 mars 2020.
http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-november-monthly-focus-hate-crime_en.pdf

Regeringen (2019). *Regleringsbrev för 2020 avseende Brottsförebyggande rådet.*

Bilagor

Bilaga 1. Tabeller för NTU, PTU och SUB

Tabell B1. Andelen (%) personer i åldern 16–84 år utsatta för brott under 2018 som uppgav att det fanns något hatbrottsmotiv, enligt NTU 2019. Totalt, samt särredovisning för kön, brottstyp och motiv.

	Samtliga	Kvinnor	Män
Total utsatthet för hatbrott	19,5	18,0	21,5
Utsatt för något hatbrott på grund av ...			
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	14,2	11,5	18,0
Religionstillhörighet	5,6	5,7	5,6
Sexuell läggning	5,6	6,6	4,2
Könsöverskridande identitet eller uttryck	1,1	1,1	1,0
Utsatt för misshandel på grund av ...			
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	13,2	7,3	17,1
Religionstillhörighet	3,7	6,1	2,1
Sexuell läggning	1,3	2,1	0,7
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,4	1,0	.
Utsatt för hot på grund av ...			
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	15,7	12,7	18,6
Religionstillhörighet	7,4	7,8	6,9
Sexuell läggning	2,4	2,3	2,6
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,3	0,5	0,1
Utsatt för sexualbrott på grund av ...			
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	10,4	10,1	x
Religionstillhörighet	3,6	4,0	x
Sexuell läggning	11,5	10,0	x
Könsöverskridande identitet eller uttryck	2,0	1,4	x
Utsatt för personrån på grund av ...			
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	23,2	x	x
Religionstillhörighet	5,1	x	x
Sexuell läggning	4,0	x	x

Könsöverskridande identitet eller uttryck	2,7	x	x
Utsatt för trakasserier på grund av ...			
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	6,5	6,0	7,5
Religionstillhörighet	2,2	1,4	3,5
Sexuell läggning	2,7	1,8	4,3
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,4	0,1	0,8
Utsatt för nätkränkning på grund av ...			
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	14,4	x	18,9
Religionstillhörighet	7,8	x	11,8
Sexuell läggning	8,2	x	6,4
Könsöverskridande identitet eller uttryck	2,1	x	.

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Punkt (.) innebär att observationer saknas, d.v.s. att antalet är 0.

Tabell B2. Andelen (%) personer i åldern 16–84 år utsatta för brott under 2018 som uppgav att det fanns något hatbrottsmotiv, enligt NTU 2019. Totalt, samt särredovisning för kön, ålder, svensk/utländsk bakgrund och polisregion.

	Samtliga	Kvinnor	Män
Total utsatthet för hatbrott	19,5	18,0	21,5
Ålder			
16–24 år	15,9	14,7	18,7
25–44 år	21,6	18,6	25,8
45–64 år	20,4	20,7	20,2
65–84 år	18,8	21,4	16,9
Svensk/utländsk bakgrund			
Personer födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige	15,5	13,2	18,6
Personer födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd	28,1	28,4	27,5
Utrikesfödda	26,9	24,6	x
Polisregion			
Bergslagen	16,8	x	x
Mitt	18,1	x	x
Nord	15,8	15,0	x
Stockholm	20,9	16,8	27,3
Syd	18,0	15,4	21,4
Väst	19,4	21,5	16,5
Öst	23,2	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Tabell B3. Andelen (%) personer i åldern 16–84 år utsatta för brott under 2018 som uppgav att det fanns något hatbrottsmotiv, enligt NTU 2019. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

	Personer födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige	Personer födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd	Utrikesfödda
Total utsatthet för hatbrott	15,5	28,1	26,9
Utsatt för något hatbrott på grund av ...			
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	11,0	16,4	24,5
Religionstillhörighet	4,6	8,1	7,6
Sexuell läggning	4,5	12,0	4,3
Könsöverskridande identitet eller uttryck	1,3	1,4	0,1

Tabell B4. Andelen (%) förtroendevalda som uppgav att de utsattes för hatbrott under 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Totalt, samt särredovisning för kön, motiv, ålder, svensk/utländsk bakgrund, politisk församling, partitillhörighet och polisregion.

	Samtliga förtroendevalda			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	3,4	7,7	6,9	7,7
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	2,8	6,7	6,0	7,0
Religionstillhörighet	0,8	3,5	3,1	3,5
Sexuell läggning	0,4	1,6	1,2	1,7
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,3	1,2	0,9	1,2
Ålder				
29 år och yngre	10,2	19,9	14,4	14,6
30–39 år	7,2	13,0	13,6	11,6
40–49 år	6,0	9,9	11,2	12,2
50–59 år	4,0	7,9	8,3	8,5
60–69 år	1,8	3,8	4,4	5,0
70 år och äldre	0,8	2,9	1,9	2,5
Svensk/utländsk bakgrund				
Personer födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige	2,8	6,8	6,4	7,0
Personer födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd	4,4	12,1	9,4	10,7
Utrikesfödda	10,9	14,2	10,0	13,7
Politisk församling				
Kommunfullmäktige	3,2	7,4	6,7	7,6
Regionfullmäktige	3,7	9,8	7,6	9,8
Riksdagen	19,6	16,9	19,2	12,1
Partitillhörighet				
C	1,7	5,3	4,7	7,2
KD	3,7	7,4	6,5	4,9
L	2,0	8,1	6,7	8,4
M	1,7	4,9	4,2	3,2
MP	7,3	8,3	10,4	12,2
S	2,9	8,1	7,9	10,8
SD	18,0	9,0	6,4	7,1

V	9,1	18,0	12,5	11,9
Övriga partier	2,0	4,7	5,1	2,6
	Samtliga förtroendevalda, fortsättning			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Polisregion				
Bergslagen	3,2	7,6	6,3	7,0
Mitt	3,9	9,0	6,8	6,7
Nord	3,3	6,4	5,3	8,3
Stockholm	4,8	8,5	11,3	9,7
Syd	3,4	7,8	7,5	8,5
Väst	2,2	6,6	5,3	7,4
Öst	2,1	7,6	6,5	6,1

	Förtroendevalda kvinnor			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	3,5	8,0	7,4	8,4
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	2,9	6,8	6,2	7,7
Religionstillhörighet	0,7	3,8	3,5	3,7
Sexuell läggning	0,4	1,9	1,3	2,0
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,7	1,7	1,4	1,6
Ålder				
29 år och yngre	x	17,9	x	15,4
30–39 år	8,5	13,6	16,1	12,8
40–49 år	6,2	10,6	12,3	12,9
50–59 år	4,0	7,6	7,1	8,4
60–69 år	1,3	4,0	5,4	5,3
70 år och äldre	1,5	2,5	1,5	2,7
Svensk/utländsk bakgrund				

Personer födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige	2,5	7,2	7,2	7,8
Personer födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd	6,3	14,7	10,6	10,4
Utrikesfödda	12,9	10,2	6,6	13,6
	Förtroendevalda kvinnor, fortsättning			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Politisk församling				
Kommunfullmäktige	3,4	7,7	7,2	8,4
Regionfullmäktige	3,4	10,9	8,2	8,9
Riksdagen	x	x	x	x
Partitillhörighet				
C	1,8	6,3	6,1	8,7
KD	x	9,5	4,5	5,1
L	2,5	10,2	4,7	8,9
M	1,5	4,5	5,1	3,7
MP	8,4	8,3	8,9	9,0
S	3,3	7,5	7,3	10,3
SD	x	9,9	x	7,5
V	10,1	19,0	14,2	13,4
Övriga partier	x	x	x	6,4
Polisregion				
Bergslagen	3,9	7,2	7,0	8,1
Mitt	5,3	11,0	7,7	7,8
Nord	3,9	6,1	6,0	9,2
Stockholm	4,8	7,5	13,1	10,6
Syd	2,4	9,4	9,0	9,5
Väst	2,6	7,1	4,9	7,9
Öst	1,3	6,8	5,3	5,2

	Förtroendevalda män			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	3,3	7,5	6,5	7,3
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				

Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	2,8	6,7	5,8	6,6
Religionstillhörighet	0,9	3,2	2,9	3,3
Sexuell läggning	0,4	1,4	1,1	1,5
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,1	0,9	0,6	1,0
	Förtroendevalda män, fortsättning			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Ålder				
29 år och yngre	x	21,4	14,4	14,0
30–39 år	6,3	12,5	11,7	10,7
40–49 år	5,9	9,3	10,5	11,6
50–59 år	4,0	8,1	9,2	8,6
60–69 år	2,1	3,7	3,8	4,8
70 år och äldre	0,5	3,1	2,0	2,3
Svensk/utländsk bakgrund				
Personer födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige	2,9	6,5	5,9	6,5
Personer födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd	3,0	9,9	8,2	10,9
Utrikesfödda	9,4	17,4	12,7	13,8
Politisk församling				
Kommunfullmäktige	3,1	7,2	6,5	7,0
Regionfullmäktige	3,9	8,8	7,1	10,6
Riksdagen	x	x	x	x
Partitillhörighet				
C	1,6	4,5	3,7	6,0
KD	3,5	5,9	7,7	4,7
L	1,6	6,5	8,1	7,9
M	1,8	5,2	3,7	2,9
MP	6,5	8,3	11,7	14,8
S	2,6	8,7	8,4	11,2
SD	18,3	8,7	5,7	6,9
V	8,4	17,1	11,1	10,4
Övriga partier	2,1	3,7	0,5	0,5
Polisregion				
Bergslagen	2,8	8,0	5,8	6,2
Mitt	3,1	7,6	6,1	6,0

Nord	2,9	6,6	4,8	7,6
Stockholm	4,7	9,3	10,2	8,9
Syd	3,9	6,7	6,6	7,9
Väst	1,9	6,2	5,6	7,0
Öst	2,6	8,2	7,2	6,8

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet respondenter är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Tabell B5A. Andelen (%) förtroendevalda kvinnor som uppgav att de utsattes för hatbrott under 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

	Förtroendevalda kvinnor födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	2,5	7,2	7,2	7,8
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	2,1	6,1	6,0	7,2
Religionstillhörighet	0,5	3,4	3,4	3,5
Sexuell läggning	0,4	1,6	1,3	1,9
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,6	1,4	1,5	1,6

	Förtroendevalda kvinnor födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	6,3	14,7	10,6	10,4
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	4,7	12,0	9,0	8,8
Religionstillhörighet	1,0	8,1	5,3	6,0
Sexuell läggning	0,5	4,6	2,0	3,2
Könsöverskridande identitet eller uttryck	1,0	4,6	1,6	2,4

	Utrikesfödda förtroendevalda kvinnor			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	12,9	10,2	6,6	13,6
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	11,1	8,8	5,6	12,7
Religionstillhörighet	2,3	3,2	2,5	3,6
Sexuell läggning	0,6	1,9	1,0	1,4
Könsöverskridande identitet eller uttryck	1,2	1,9	0,5	0,9

Tabell B5B. Andelen (%) förtroendevalda män som uppgav att de utsattes för hatbrott under 2012–2018, enligt PTU 2013–PTU 2019. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

	Förtroendevalda män födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	2,6	6,5	5,9	6,5
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	2,4	5,8	5,2	5,8
Religionstillhörighet	0,8	2,8	2,7	3,0
Sexuell läggning	0,5	1,4	1,1	1,6
Könsöverskridande identitet eller uttryck	–	0,8	0,7	0,9

	Förtroendevalda män födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	3,0	9,9	8,2	10,9
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	3,0	8,9	7,9	9,9
Religionstillhörighet	1,9	5,3	3,9	6,8
Sexuell läggning	.	3,0	0,4	1,9
Könsöverskridande identitet eller uttryck	.	2,6	.	2,5

	Utrikesfödda förtroendevalda män			
	2012	2014 (valår)	2016	2018 (valår)
Total utsatthet för hatbrott	9,4	17,4	12,7	13,8
Utsatt för något hatbrott på grund av ...				
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	8,6	16,7	11,9	13,4
Religionstillhörighet	1,7	5,6	4,2	3,2
Sexuell läggning	0,4	.	1,2	0,8
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,4	.	0,4	0,4

Punkt (.) innebär att observationer saknas, d.v.s. att antalet är 0.

Streck (-) innebär att observationer finns men att andelen är avrundad till 0,0.

Tabell B6. Andelen (%) elever i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott under 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Totalt, samt särredovisning för kön, motiv, antal gånger som utsattheten skett och svensk/utländsk bakgrund.

	Samtliga elever			Tjejer			Killar		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Total utsatthet för hatbrott	8,4	10,7	9,9	8,4	9,7	9,5	7,9	10,3	9,4
Utsatt för något hatbrott på grund av ...									
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	5,9	6,4	7,1	5,0	5,0	6,1	6,3	7,4	7,7
<i>därav utsatt 1 gång</i>	2,7	3,1	3,4	2,6	2,3	3,2	2,9	3,8	3,6
<i>därav utsatt 2 gånger eller fler</i>	3,1	3,3	3,7	2,4	2,6	3,0	3,4	3,6	4,1
Religionstillhörighet	2,8	3,9	3,8	3,2	3,4	4,2	2,0	3,8	3,2
<i>därav utsatt 1 gång</i>	1,5	1,9	2,0	2,0	2,0	2,3	1,1	1,6	1,6
<i>därav utsatt 2 gånger eller fler</i>	1,3	1,9	1,9	1,3	1,4	1,9	0,9	2,2	1,6
Sexuell läggning	1,4	2,3	1,8	1,5	1,9	2,1	0,8	1,7	1,0
<i>därav utsatt 1 gång</i>	0,5	1,0	0,9	0,5	0,9	1,2	0,5	0,8	0,6
<i>därav utsatt 2 gånger eller fler</i>	0,9	1,3	0,9	1,0	1,0	0,9	0,3	0,9	0,4
Könsöverskridande identitet eller uttryck	1,2	2,4	1,5	1,1	2,6	1,9	0,8	1,2	0,5
<i>därav utsatt 1 gång</i>	0,4	0,9	0,7	0,4	0,8	1,0	0,4	0,6	0,1
<i>därav utsatt 2 gånger eller fler</i>	0,8	1,5	0,8	0,7	1,8	0,8	0,4	0,7	0,4
Svensk/utländsk bakgrund									
Personer födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige	4,6	5,9	5,5	4,0	6,5	4,4	4,8	4,7	6,0
Personer födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd	8,4	13,4	9,0	10,5	11,6	9,5	5,8	13,4	8,2
Utrikesfödda	21,8	22,8	22,3	21,4	19,7	24,2	20,5	23,3	19,0

Tabell B7A. Andelen (%) tjejer i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott under 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Totalt, samt särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

	Tjejer födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige			Tjejer födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd			Utrikesfödda tjejer		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Total utsatthet för hatbrott	4,0	6,5	4,4	10,5	11,6	9,5	21,4	19,7	24,2
Utsatt för något hatbrott på grund av ...									
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	1,8	2,0	1,6	6,8	8,0	5,9	11,7	10,8	18,0
Religionstillhörighet	0,8	1,2	0,9	1,2	3,9	2,0	11,9	9,7	13,8
Sexuell läggning	1,2	2,1	1,9	1,4	0,8	3,2	4,0	3,8	2,0
Könsöverskridande identitet eller uttryck	1,2	2,8	1,5	1,6	2,2	1,2	1,5	2,7	2,7

Tabell B7B. Andelen (%) killar i årskurs 9 som uppgav att de utsattes för hatbrott under 2015–2019, enligt SUB 2015–SUB 2019. Totalt, samt särredovisning för svensk/utländsk bakgrund och motiv.

	Killar födda i Sverige med båda föräldrarna födda i Sverige			Killar födda i Sverige med minst en förälder utrikesfödd			Utrikesfödda killar		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Total utsatthet för hatbrott	4,8	4,7	6,0	5,8	13,4	8,2	20,5	23,3	19,0
Utsatt för något hatbrott på grund av ...									
Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund	3,4	2,6	4,7	5,1	11,6	6,4	16,7	17,4	16,7
Religionstillhörighet	0,7	1,4	0,7	0,4	1,1	1,7	6,2	10,2	8,2
Sexuell läggning	0,7	1,5	1,0	0,2	1,3	0,5	1,8	1,2	1,7
Könsöverskridande identitet eller uttryck	0,5	1,1	0,4	0,4	1,7	0,6	2,5	1,1	0,7

Tabell B8. Fördelning (%) av utsatthet för samtliga möjliga kombinationer av hatbrottsmotiv. Särredovisning för respektive undersökning.

	NTU 2019	PTU 2019	SUB 2019
A	40,8	25,3	32,6
B	16,2	12,4	17,5
C	16,0	6,1	8,2
D	3,1	4,4	6,7
AB	13,0	10,8	12,1
AC	4,8	5,3	3,1
AD	0,9	4,2	3,1
BC	0,9	4,5	2,3
BD	0,2	3,8	2,4
CD	2,3	4,0	3,4
ABC	0,8	4,4	1,9
ABD	0,1	3,8	2,0
ACD	0,9	3,8	1,9
BCD	0,1	3,5	1,6
ABCD	0,1	3,5	1,3
Totalt	100	100	100

A = Hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund

B = Religionstillhörighet

C = Sexuell läggning

D = Könsoverskridande identitet eller uttryck

Hatbrott innebär i grunden ett angrepp mot mänskliga rättigheter och en bristande respekt för människors lika värde. Att studera hatbrott och presentera statistik på området är därför viktigt.

Syftet med denna rapport är att fördjupa kunskapen om självrapporterad utsatthet för hatbrott, genom att redovisa tidigare publicerade uppgifter från tre undersökningar:

- Nationella trygghetsundersökningen (NTU), som studerar utsatthet bland enskilda personer i åldern 16–84 år i befolkningen
- Politikernas trygghetsundersökning (PTU), som studerar utsatthet bland förtroendevalda
- Skolundersökningen om brott (SUB), som studerar utsatthet för brott bland elever i årskurs 9 i Sverige.

Rapporten vänder sig i första hand till regeringen och till rättsväsendets myndigheter, men också till andra aktörer som arbetar på området.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

BOX 1386/TEGNÉRGATAN 23, SE-111 93 STOCKHOLM, SWEDEN

TELEFON +46 (0)8 527 58 400 • E-POST info@bra.se • www.bra.se

urn:nbn:se:bra-935